ΝΑ ΕΞΑΚΟΛΟΥΘΟΥΜΕ
ΑΙΣΙΟΔΟΕΟΥΝΤΕΣ

ΑΠΟΨΕΙΣ

πτυξης, ενός ελπιδοφόρου μέλλοντος στο οποίο και βασιζόμαστε, κατά κάποιο τρόπο, την προσφορά της ΕΡΤ.

Το θέμα όμως είναι σοβαρό και η ατνιμετώπισή του χρειάζεται μελέτη. Οι οργανώσεις μας ας το έχουν στους προσεχείς στόχους τους. Περιμένουμε νέα τους.

42^α ΕΠΑΡΧΙΑΚΗ ΟΔΟΣ

ΕΡΤ ΚΑΙ ΖΑΓΟΡΙ

καλοκαίρια λένε το νερό νεράκι.

Μακάρι οι φόβοι μας να μην έχουν βάση και περιμένουμε τους υπευθύνους να τους διασκεδάσουν.

Η ΕΡΤ πρόβαλε σε 8 εβδομαδιαίες προβολές σκηνές από το Ζαγόρι. Μια προσφορά για τη ιδιαίτερη πατρίδα μας με τις τόσες ομορφιές.

Οι «οπερατέρ» που ξέρουν να διακρίνουν και να ξεχωρίζουν τις ομορφιές της χώρας μας διαπίστωσαν ότι στο Ζαγόρι υπάρχουν —και υπάρχουν πάρα πολλές—. Κάτι που οι διάφοροι αρμόδιοι του κέντρου και των Ιωαννίνων από τις καρέκλες των γραφείων τους δεν το γνώρισαν.

Παράλληλα όμως πρέπει να σημειώσουμε ότι την όλη εργασία διέκρινε ερασιτεχνισμός και παρά το κόστος παραγωγής τους, δεν ήταν παρά μια πολύ πρόχειρη εργασία.

Η έλλειψη συνεργασίας με τις Ζαγορίσιες οργανώσεις (Ιστορική και Λαογραφική Εταιρεία Ζαγορίου, Πολιτιστικός Σύνδεσμος Ζαγορίσιων κ.ά.) στέρησαν στο συνεργείο τη δυνατότητα να γνωρίσουν την ιστορία του Ζαγορίου σε βάθος, τις ομορφιές που δεν ήταν στο δρόμο τους και το γλυκοχάραγμα μιας νέας ανά-

Επιθυμούμε να πληροφορηθούμε, από το Νομαρχιακό μας Συμβούλιο εάν υπάρχει άλλος επαρχιακός δρόμος στο Νομό μας, μήκους 38 χιλιομέτρων, που να εξυπηρετεί 10 κοινότητες και να βρίσκεται στα χάλια της 42ης Επαρχιακής οδού. Από τα 38 χιλιόμετρα της ούτε ένα δεν έχει ασφαλτοστρωθεί και σε πολλά σημεία του δεν έχει ολοκληρωθεί η σκυρόστρωση. Άραγε ποια σκέψη να επικράτησε και παραμερίστηκε;

Τα χωριά που εξυπηρετεί—πρόκειται για τα «Ριζά»—είναι από τα γραφικότερα, όπως π.χ. η Ελάτη, το πλησιέστερο προς το κέντρο χωριό και αξιόλογος παραθεριστικός οικισμός. Τί έχουν να μας πουν;

ΤΑ ΔΡΟΜΟΛΟΓΙΑ ΤΟΥ ΚΤΕΛ

Το χειμώνα, δεν τηρούνται πάντοτε τα δρομολόγια του ΚΤΕΛ όταν πρόκειται για παρακαμπτήρια διαδρομή. Η αιτία είναι γνωστή: Λίγοι οι επιβάτες και κανένας για το χωριό που εξυπηρετεί η παρακαμπτήρια διαδρομή.

Υπάρχουν όμως και περιπτώσεις που στο χωριό περιμένει κάποιος να φύγει και δεν μπορεί να πάει στη διασταύρωση είτε γιατί η υγεία του δεν του το επιτρέπει είτε η κακοκαιρία. Η υπηρεσία Συγκοινωνιών της Νομαρχίας Ιωαννίνων μας πληροφορήσε ότι σ' αυτές τις περιπτώσεις πρέπει να γίνεται υπεύθυνη αναφορά στην παραπάνω Υπηρεσία για την επιβολή πειθαρχικής ποινής.

Πρέπει να καταγγέλεται κάθε τέτοια περίπτωση γιατί μόνο έτσι θα τηρούνται τα δρομολόγια.

που μας προκαλούν την απαισιοδοξία, και είναι ενδεικτικά:

Α' Η 45η επαρχιακή οδός, Κήποι - Πολιτσές Μετσόβου, που θα ενώσει το Ζαγόρι με το δρόμο Θεσσαλίας - Ιωαννίνων, έχει μήκος 80 χιλιομέτρων. Από τα 80 αυτά χιλιόμετρα το πρόγραμμα προβλέπει να αξιοποιήσει μέσα στην 5ετία τα 48, με ολοκλήρωση της διάνοιξης και ασφαλτοστρώσεώς της και προϋπολογισμένη δαπάνη 290.000.000. Από αυτά τα 48 χλμ. (τα 9 είναι ασφαλτοστρωμένα) μόνον τρία (3) προβλέπει το πρόγραμμα της Νομαρχίας να ασφαλτοστρωθούν μέσα στο 1985 με δαπάνη 5—6 εκατομ. Το 1)13 δηλαδή.

Β' Για τα 38 χιλιόμετρα της μισοσκυροστρωμένης 42ης Επαρχιακής οδού Ασπραγγέλων —Καμέρ - Αγιά, διατέθηκαν για το 1985 μόνο 5.000.000. Τι να γίνει όμως μ' αυτά; Ούτε για στοιχειώδη συντήρηση δεν επαρκούν. Όμως με το έτος 1985 καλύπτονται τα 2)3 της πενταετίας που προβλέπεται από το πρόγραμμα.

Γ' Για τα χωριά του Κέντρου —Δυτικού Ζαγοριού, που σώθηκαν από το χαλασμό του 1943 και μπορούν άμεσα να αξιοποιηθούν τουριστικά, από τα προβλεπόμενα 85 εκατ. για το 1984—85 προβλέπεται θα δαπανηθούν μόνο 18. εκατ. για ύδρευσή τους που όπως όλοι μας γνωρίζουμε τα

ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΚΑΙ ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΗ
ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΖΑΓΟΡΙΟΥ
ΠΡΩΤΕΣ ΠΡΟΣΦΟΡΕΣ

ΓΙΑ ΤΟ ΗΡΩΟ ΤΗΣ ΖΑΓΟΡΙΣΙΑΣ ΓΥΝΑΙΚΑΣ ΤΟΥ 40

ΚΩΝ)ΝΟΣ Α. ΤΣΙΜΟΠΟΥΛΟΣ	50.000
ΚΛΗΡΟΔΟΤΗΜΑ ΓΕΡΟΜΗΧΑ	6.000
ΧΡΗΣΤΟΣ ΓΕΩΡ. ΖΗΣΗΣ	5.000
ΤΑΤΙΑΝΑ ΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΥ	5.000
(φίλη του Ζαγοριού)	
ΚΩΝ)ΝΟΣ ΙΩΑΝ. ΡΑΠΤΗΣ	4.000

● Οι εισφορές για το ηρώο εκπίπτουν από το φόρο εισοδήματος

Η δημοσίευση της συνέχειας του «Προγράμματος ολοκληρωμένης αγροτικής ανάπτυξης και πολυδραστηριότητας» του Υπουργείου Γεωργίας που χρηματοδοτείται κατά μεγάλο ποσοστό από την ΕΟΚ και αναφέρεται στο Ζαγόρι αναβάλλεται, λόγω ύλης, για τον επόμενο μήνα.

Πρέπει όμως παράλληλα προς τη δημοσίευση να μάθουμε, (απευθυνόμεθα στις αρμόδιες υπηρεσίες του Υπουργείου Γεωργίας και της Νομαρχίας Ιωαννίνων) γιατί, ύστερα, από την πανηγυρική ανακοίνωση του, επικρατεί τόση μυστικότητα στη διάθεση των κονδυλίων της χρηματοδότησης.

Γιατί δεν ανακοινώνουν, στους Ζαγορίσιους τουλάχιστον, ποια ποσά διατέθηκαν για το πρόγραμμα και για ποιές από τις κατηγορίες δαπανών (γεωργία, δάση, οδικό δίκτυο, αγροτουρισμός, ύδρευση, εκπαίδευση);

Ο πρώτος χρόνος πέρασε, ένας από τους πέντε. Για τον δεύτερο χρόνο, το 1985, ποιά ποσά θα διατεθούν; και για ποιά κατηγορία;

Κινδυνεύει το Ζαγόρι να εξακολουθεί να μένει χωρίς τις δημόσιες επενδύσεις, για την αξιοποίηση των πλουτοπαραγωγικών πηγών του, από την μελετούμενη χρηματοδότησή του από το ολοκληρωμένο Πρόγραμμα;

Το κοινό των Ζαγορίσιων έχει στα χέρια του το πρόγραμμα, που τους διανεμήθηκε στην πανηγυρική ανακοίνωσή του. Δεν πρέπει να παρακολουθεί και την εφαρμογή του;

Όταν ζητήθηκε η συμπαράσταση των Ζαγορίσιων, υποσχθήκαμε κάθε βοήθεια και τ' αποδείξαμε με την δωρεάν δημοσίευση του προγράμματος στο περιοδικό μας.

Αρχίζουν όμως να μας «ζώνουν τα φιδιά», φοβούμενοι μήπως ένα ακόμα πρόγραμμα μείνει στα χαρτιά παρά τη χρηματοδότηση της ΕΟΚ. Αποτέλεσμα να αναβάλλεται η αξιοποίηση του χώρου.

Να μερικά παραδείγματα,

ΖΑΓΟΡΙ και πολιτιστική αναβάθμιση

Πράγματι είναι εξαιρετικά συγκινητικό να θεωρεί κανείς τα λυγρόκορμα νιάτα του Ζαγοριού να χορεύουν τα ωραία και αισθησιακά δημοτικά τραγούδια μας. Να χορεύουν με χαρά και σφρίγος την «Αλεξάνδρα», τον «Κωνσταντή», τον «Φέζο Δερέναγα» κλπ. Και είναι ιδιαίτερα συγκινητικό αυτό για τα αγέρωχα Ζαγορίσια γηραιά. Ο συναισθηματικός τους κόσμος ξάφνου φορτίζεται. Μνήμες και θύμησες παλιές ξανάρχονται νυπές στην σκιά τους. Και η παράδοσή μας κατά ειλικρινή άποψη όχι ελάχιστα διατηρείται. Αυτό λοιπόν που κληρονομήσαμε το διαφυλάττουμε σαν κόρη οφθαλμού. Ίσως έτσι να είναι, μα προσωπικά έχω αντίθετη γνώμη. Και να γιατί. Ο νέος σήμερα μαθαίνει τα βήματα ενός χορού και αυτό το θεωρούμε διατήρηση της Παράδοσης. Πώς άραγε διαφυλάττουμε την παράδοση όταν μένουμε μόνο στα βήματα και

Του ΓΙΩΡΓΟΥ Α. ΜΕΡΤΖΙΟΥ
Φοιητή Νομικής

δεν πιάνουμε την ουσία; Και ποιά είναι η ουσία; Αυτό είναι απλό θαρρώ. Δεν είναι οι αριστοτεχνικοί χοροί, τα αξιόπιστα χορευτικά συγκροτήματα αλλά η ανάληψη σε βάθος της πλούσιας παράδοσής μας. Δηλαδή να γνωρίσουμε πρώτα στην συγκεκριμένη περίπτωση το αισθητικό κάλλος ενός τραγουδιού, το νόημά του, τα διδάγματά του αν έχει, την φιλοσοφία του.

Η παράδοση δεν διατηρείται μόνο με τη γνώση των βημάτων ή χορευτικές εκδηλώσεις. Να σωστά όλα αυτά και τα επικροτούμε με τη διαφορά ότι ούτε την ξένη κουλτούρα αμφισβητείς που σήμερα κυριαρχεί ειδικά στα νιάτα και φυσικά ούτε αποφεύγεις την συνεπαγόμενη εξασθένιση της παράδοσής μας. Γιατί δεν κάνουμε τίποτε περισσότερο από το να ορτοασιολογούμε. Κι αυτό δυστυχώς το επώδυνο γεγονός είναι απόρροια της διάρρηξης του άρρηκτου συνδετικού κρίκου που συνέδεε την μύηση της παράδοσης με την έκφραση. Τώρα στεκόμαστε, προσβύουμε και επιτηρούμε μόνο το δεύτερο, που σημαίνει ότι αργά ή γρήγορα θα χάσουμε τον προσανατολισμό μας. Βέβαια ο αποπροσανατολισμός εμφανίζεται αρκετά αισθητός με αποτέλεσμα να σηματοδοτεί πολλές καλοπροαίρετες ενέργειες. Χωρίς υγιές υπόβαθρο είναι ξυπόλυτος στ' αγκάδια.

Χορεύουμε γιατί πρέπει να χορεύουμε. Κάνουμε χορευτικά γιατί πρέπει να το κάνουμε σαν σύλλογος. Κάνουμε εκδηλώσεις γιατί πρέπει να ανεβάζουμε το πολιτιστικό επίπεδο. Και εγώ δεν μπορώ να κατανοήσω π'ο πολιτιστικό επίπεδο ανεβάζουμε όταν λείπει η «Παιδεία». Να ποια

μορφή πρέπει να πάρει η Παιδεία. Πρώτα απ' όλα μαθαίνουμε στα νιάτα όπως προανέφερα το νόημα των δημοτικών Ζαγορίσιων τραγουδιών και μετά τα βήματα. Με αυτόν τον τρόπο θα επανασυνδέσουμε την μύηση με την έκφραση της παράδοσής μας. Υπάρχουν πιστεύω αρκετοί φιλόλογοι στους Συλλόγους που μπορούν μέσα από σεμινάρια κυρίως τους θερινούς μήνες να διδάξουν την αξία των Ζαγορίσιων τραγουδιών, τα ήθη και έθιμα, γενικά την Ζαγορίσια παράδοση. Να δημιουργηθεί υπόβαθρο ζοφερό ώστε να κρατήσουμε αλώβητη και ακλόνητη την παράδοσή μας μακριά από λογικές ενσωμάτωσης ή απονέκρωσης.

Το πολιτιστικό επίπεδο θ' αναβαθμιστεί και θ' αναβητιστεί όταν ο κάθε σύλλογος και οι αρμόδιοι τοπικοί φορείς αποκτήσουν πραγματική και όχι ανασταλτική αντίληψη των πραγμάτων. Γιατί γίνονται οι εκδηλώσεις για να γίνονται. Γίνονται στα πλαίσια εκσυγχρονισμού εξωραϊσμού των ιδιών των εξωραϊστικών συλλόγων. Και η αντίληψη θα πρέπει να επιτυγχάνει την άριστη ζεύξη εθνικού και τοπικού συμφέροντος.

Σίγουρα δεν είναι λίγες οι φορές που χωρίς βούληση, χωρίς επιδίωξη αναπαράγουμε είτε έμμεσα είτε υποθέτουμε και συντηρούμε την ξένη κουλτούρα.

Στην όμορφη Μπάγια πιστεύω όποιος έτυχε να βρεθώ και να χειροκροτήσω με χαρά τους συνομηλικούς μου και κερδίσαμε και χάσαμε. Κερδίσαμε από την πλευρά ότι έγινε μέσω τηλεόρασης μια διαφήμιση ανά το πανελλήνιο, ότι του χρόνου θα έχουμε περισσότερα χορευτικά συγκροτήματα και μια καλύτερη οργανωτική πείρα. Και χάσαμε γιατί πιστεύω ότι κάναμε το χορό στους νέους αυτοσκοπό. Πολλά χορευτικά συγκροτήθηκαν πρόχειρα. Πρόχειρα γιατί κυριαρχεί η ανατιολογική άποψη και κάνουν αισθητή την παρουσία τους. Και ήρθαν τα παιδιά, και χορεύαν, και ψυχαγωγούν, και χάρηκαν και μετέδωσαν χαρά αλλά προηγούμενης την ουσία την είχαμε ξεχάσει και κάναμε το χορό, το χειροκρότημα, το βραβείο διαρκή αυτοσκοπό.

Βέβαια θα ήθελα κλείνοντας να υπογραμμίσω ότι δεν ασκώ ούτε ήπια ούτε δριμύεια, ούτε καν κριτική. Απλά προσπαθώ να βάλω το νερό στο αυλάκι, να παλαιοί μια αντίληψη που φορτίζει από το νεανικό σύνδρομο «του τέλειου». Ειλικρινά πιστεύω ότι αυτή η αντίληψη που θέτω λείπει.

Τελείως ρεαλιστικά σημειώνω ότι η έλλειψη είναι απόρροια πρώτα νοοτροπίας αρνητικής και δεύτερο συγκρότησης μη υγιούς αντίληψης. Δεν είμαι απασιδοξός και είμαι πεπεισμένος ότι θα υπάρξει ανταποκριση στο άμεσο μέλλον.

ΣΑΡΑΚΑΤΣΑΝΟ - ΔΑΣΚΑΛΟΣ

Τρεις φίλοι είπαμε μαζί, αποβραδής κουβέντα να κάνουμε στον ένα. Να πούμε εμείς τα λίγα μας. Πολλά απ' αυτόν τον ένα να πάρουμε.

Κουράγιο σ' όλους μας. Κι όλο η κουβέντα μας πλαταίνει. Γρήγορα τη βάλαμε μες στων Σαρακατσανικών τη Ζωή!!! π' άκρη στο πλάτος της εύκολα δε βρίσκει.

Είπαμε..., και τι δεν είπαμε.

Στήθηκε εκείνο το Σχολείο με πράσινες τις φτέρες. Γέροντας τώρα ο Δάσκαλος, το πώς το ζούσε νιος μας λέει. Σαρακατσανόπουλα οι τότε μαθητάδες του! Θρανό η κοιλιά τους. Εκείνο «α» κλάσι πάνω στην πλάκα, με το κοντύλι, γράψιμο τόσο καθαρό! Όσο καθαρό κι άσβηστο στη μνήμη του Δασκάλου θα μένει.

Και τώρα, αυτοί π' απέναντί του τον κοιτούν —κι οι τρεις Σαρακατσανίοι— είναι σαν οι τότε μαθητάδες του μα δεν μπορούν τα χρόνια... ν' αφαιρέσουν απ' το Δάσκαλο.

Στα χρόνια νιο πάλι να τον κάνουν.

Το Δάσκαλο τον Κώστα Λαζαρίδη που πάντα νιος στα γράμματα θα μένει.

Δρασκέλιζε τα ογδόντα του κι όλο ανηφορίζε.

Από κατήφορο... αυτός δεν ξέρε. Αν τότε ο Θεός απ' την αρχή ν' αρχίσει χάριζε σ' όλους όλα τα αξιώματα και ΔΑΣΚΑΛΟΣ πάλι θα γινόταν.

Μεγάλη σ' όλους η Χαρά, μεγάλη η τιμή για το ΚΟΥΚΟΥΛΙ! Ένα χωριό του Ζαγοριού που τ' αγαπά ο Δάσκαλος σαν το Παιδί το Μόνα.

Νάβγουν απ' τις κουνιζές τους, των χωριανών του όλων, τα πτυχία. Να γίνουν όλα σαν τις παλιές —άγραφες— πλάκες. Κι απ' την αρχή πάντων τους με κοντύλι να γραφτεί η Λαϊκή, του Κώστα Λαζαρίδη, η σοφία.

Οι Κουκουλιώτες στο πρόσωπο νερό απ' τη βρύση τους να ριζούν.

Να δουν ποιος Δάσκαλος δίπλα τους διδάσκει, διδάσκεται, ασπρίζει και γεράζει.

Όσο τα μάτια θάχει ανοιχτά, γνώσεις, αγάπη, βρύσης Κουκουλιώτης του Ζαγοριού κρυστάλλινο νερό θα βγάξει.

Αν έρδει η ώρα που κι αυτός ο Δάσκαλος από κοντά μας φεύγει, να πούμε από τώρα ακόμα ένα Ευχαριστώ σ' αυτόν για τόσο πλούτο, πλούσια βιβλία του π' αφήνει.

Ο Δάσκαλος, μας έβγαλε χαρούμενος πιο έξω.

Εμείς, ένα κουμπί πατήσαμε το ασανσέρ μας πήρε...

Τη σιωπή μας τη σφράγισαν τούτα τα λόγια του Λαού μας: Να'σαν τα νιάτα δυο (φ)βο(ρ)λές τα γηραιά καμμία...

Χρ. Γ. Καρβούνης

ΔΙΑΚΡΙΣΗ ΖΑΓΟΡΙΣΙΟΥ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΑ

Ο Πάνω — Σουδενιώτης πρόεδρος Εφετών κ. Βασιλός Ε. Λαμπρινός ομόφωνη απόφαση του Ανωτάτου Δικαστικού Συμβουλίου προήγαγε Αρεοπαγίτη.

— Η Σύναξη της εφημερίδας του συχαίρει θερμά.

ΑΙ ΑΝΑΔΑΞΕΙΣ

Με ικανοποίηση διάβασα στη μερίδα «Το Ζαγόρι» μια όψη από Διεύθυνση Δασών Ιωαννίνων που θενται εφέτος 2 εκατομμύρια ευρώ το πρόγραμμα επενδύσεων για να δασώσεις σε περιοχές του Ζαγοριού.

Είναι άξιο συγχαρητηρίων σε ομόδιο της Διευθύνσεως Δασών Ιωαννίνων για την ενέργειά τους και άλλες παρόμοιες. Αλλά είναι ο τόπος ο τόπος. Τα δάση αυτά που να με αναδασώσεις και αυτά που να γίνουν, δεν έχουν ανάγκη προφροντίδας ή και κάποιας προστασίας.

Στο Καπέσοβο του Ζαγοριού οι οικοπεστίες και πλέον έγινε σωστή μιας περιοχής πλησίον του ποταμού. Το δάσος αυτό μέσα στο χρόνο να αυτά θείωσι. Τα δένδρα που λωσαν και από τους σπόρους που φύτεψαν νέα δένδρα.

Οι δένδρα που λωσαν και από τους σπόρους που φύτεψαν νέα δένδρα. Οι δένδρα που λωσαν και από τους σπόρους που φύτεψαν νέα δένδρα. Οι δένδρα που λωσαν και από τους σπόρους που φύτεψαν νέα δένδρα.

Οι δένδρα που λωσαν και από τους σπόρους που φύτεψαν νέα δένδρα. Οι δένδρα που λωσαν και από τους σπόρους που φύτεψαν νέα δένδρα. Οι δένδρα που λωσαν και από τους σπόρους που φύτεψαν νέα δένδρα.

Οι δένδρα που λωσαν και από τους σπόρους που φύτεψαν νέα δένδρα. Οι δένδρα που λωσαν και από τους σπόρους που φύτεψαν νέα δένδρα. Οι δένδρα που λωσαν και από τους σπόρους που φύτεψαν νέα δένδρα.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΔΑΣΚΑΛΟΠΟΥΛΟΣ

ΔΩΡΕΕΣ

ΕΛΑΦΟΤΟΠΟΣ: Η Άννα Γαλακτοπία, πρόσφερε στην Εταιρεία 3.000 δρχ. εις μνήμη του ζυγού της Γεωργίου Πριμικήρη. Η Αδελφότητα Ελαφοτόπου.

ΣΚΑΜΝΕΛΙ: Η Χωριανή μας Γαλακτοπία, πρόσφερε στην Εταιρεία 3.000 δρχ. εις μνήμη του ζυγού της Γεωργίου Πριμικήρη. Η Αδελφότητα Ελαφοτόπου.

Ανθολογία Ζαγορίσιων συγγραφέων

ΠΩΣ ΗΜΕΡΕΨΑΝ ΟΙ ΑΓΙΟΙ
(Απόσπασμα αυτοβιογραφίας)

Του Ίωάννου Ν. Νικολαΐδου

«Δέ γίνεσαι», έλεγε ο παπούς, παπάς και δάσκαλος μισόν αιώνα, από τότε που άρχισε να γνωρίζει καλά τον κόσμο, δεν πρόλαβε να γίνε; Άλλος και θρόνησε με ομογένεια, δεκαετίες χρόνων αυτός, δεκαετίες και η προσέλευση, η προσέλευση, παιδί πές, έπαιζε με τα κομμάτια και τα παρτίκια. «Δέ γίνεσαι», ξανάλεγε και έφερνε γύρω στο δωμάτιο, έφερνε να δει λίγη στο πρόβλημα που τον βασάνιζε από τις αρχές του μήνα. Μάστιγες ήταν, ο καιρός είχε γλυκάνει και τα παιδιά κρεμόταν «αφρόσπασμα» στις κρανιές, να μην τα καίει ο ήλιος ή καρδιά του παπού είχε γίνει μαύρη από τη στεναχώρια από την ώρα που πήρε το χαρτί από τη μηχανή του και έμεινε ξερός όταν το διάβασε.

Παπας — Ίωάννης Οικονόμος, υπόγραφε ο παπούς καλλιγραφικά, όπως είχε μάθει στη Ζωσιμαία, την εποχή που Μανάρη παραλείποντας το φύτεψαν νέα δένδρα. Ο παπούς είχε μάθει στη Ζωσιμαία, την εποχή που Μανάρη παραλείποντας το φύτεψαν νέα δένδρα. Ο παπούς είχε μάθει στη Ζωσιμαία, την εποχή που Μανάρη παραλείποντας το φύτεψαν νέα δένδρα.

Ο παπούς δεν ήταν ισχυροκέφαλος. Ήξερε καλά γράμματα, είχε άπαιχτη ευρύτητα καλλιέργεια και ξαναγινόταν σε κάποιους που τότε ήταν άγνωστοι. Για τους πολλούς. Οι προβληματισμοί του τον έδωσαν μια ποια έμμεση οικονομική βοήθεια στους κατοίκους του Καπέσοβου και αυτοί θα εργάζονταν να γίνονταν. Να μην ξεχνάμε ότι, ο παπούς ο οποίος του χωριού δεν είχαν κανένα πόρο εκτός από το λάδι και φροντίδα συγκέντρωνε δεν είχε πρόθεση να τα «αξιοποιήσει», όπως θα λέγαμε σήμερα. Έμεινε μ' έμεινε που μαζεύουν χρυσάφι, όπως θα λέγαμε σήμερα. Έμεινε μ' έμεινε που μαζεύουν χρυσάφι, όπως θα λέγαμε σήμερα.

Το έργο έκανε και ο παπούς, είχε ένα μεγάλο δωδίο, σαν τα παλιά τα καπνιστήρια των μαγαζιών, κι αποθησαύριζε εκεί το πλούσιό του, όλα έμεναν πώς αυτό είχε μεγαλύτερη αξία από το πορτοφόλι του, κι ως ήταν άγνωστοι, όπως δεν άφηναν ευκαιρία να το πω το λέγε ο συγγραφέας. Τ' αποθήματα, όταν τελειώνει με τα έθελοντα σπασμένα, αυτός το δωδίο και χάνονταν στις σελίδες του, κάποτε έμελλε τα μάτια μ' αυτό και έλεγε πώς άδειαζε το δωμάτιο, δεν ήταν πιά εκεί. Κρατούσε κι έμελλε να μαζεύει, μικρότερο. Έμεινε αντίγραφο χρονολογίες κι όπως κι έμελλε να μαζεύει, μικρότερο. Έμεινε αντίγραφο χρονολογίες κι όπως κι έμελλε να μαζεύει, μικρότερο.

ρισσότερο απ' όλους κουβένταζε με τον παπού γι' αυτά και λογάριζε τη γνώμη του ο άνεμος του, ο Δημήτριος Σάββας τον καιρό που έρχεταν στο χωριό για διακοπές. Για μένα ο θεός ήταν ο καλός μάγος του παραμυθιού και περιμένα πώς και πώς τον έρχομαι. Μου έφερνε όλη την κέντρωση τη φαντασία και την έκαναν να ταξιδεύει σε τόπους άγνωστούς. Τα παιδικά μάτια —έχω και σήμερα ακόμη αυτή την αίσθηση— έπαιρναν απίθανες διαστάσεις για να χωρέσουν μέσα τους τον κόσμο όλου κληρο, προσπαθούσαν να αποκριτογραφάρουν τα μυστικά τους μέσα από τα ξενικά γράμματα που ήταν χαραγμένα πάνω τους, δεν το μπορούσαν. Κουράζονταν τέλος κι άφηναν τις μακρινές χώρες (που κι τις ξεχούσαν) και έμελλε να έλθουν σε κέντηση τα παιγνίδια, να γλώσουν την αίσθηση της δημιουργίας. Η μεγαλύτερη όμως χαρά ήταν πώς μιλούσε με τα παιγνίδια ο θεός μου έδινε κι ένα θαλασσοπεντητάρι, για τα παιδικά ήταν τότε θησαυρός. «Δραχμάκι πενήντα» έγραφε μπρός —πίσω— ανάλμενα σε έντονα χρώματα και ισχύδια πρόβαλε η μορφή ενός καλούς-νάτου ανθρώπου, δεν έλειπε από κανένα χαρακτηριστικό. Γεώργιο Σταύρο τον έλεγαν οι μεγάλοι, έμαθα τα παιδικά το όνομα δεν μας συγκινούσε. Μαθημένος με τα μικρά, άκαθαρτα και φθαρμένα χαρακτηριστικά κι τις πενηταροδραχμές που μοιζύνει η μητέρα, όταν μ' έστειλε για ψώνια, έκομνα με το πενήντα πώς κρατούσα δολοχική περιουσία στα χέρια μου, ήμουν κι εγώ πλούσιος σαν το θεό μου.

Όταν ο Σάββας έλειπε στην Κύπρο, την Πέλο, την Κέρκυρα ή την Αθήνα, ζητούσε πληροφορίες από τον παπού για τις μελέτες του. Τα γράμματα του τα είχα συνηθίσει κι εγώ, κι όταν τα έπαιρνα από τον ταχυδρομικό μόντεμα πώς ήταν απ' αυτόν. Έπειτα μόνο ο Σάββας έγραφε πάνω στο φάκελλο «Ελλογιμώτατος Ιερέα Παπα — Ίωάννη Οικονόμου», όπως στο φάκελλο «Ελλογιμώτατος Ιερέα Παπα — Ίωάννη Οικονόμου», όπως στο φάκελλο «Ελλογιμώτατος Ιερέα Παπα — Ίωάννη Οικονόμου», όπως στο φάκελλο «Ελλογιμώτατος Ιερέα Παπα — Ίωάννη Οικονόμου».

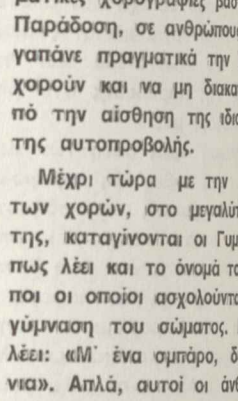
Ο παπούς, τότε που κλάει, ήταν άνοιχτο μυαλό, προχωρούσε μπροστά από τους συνομηλικούς του. Μένο στο σχολείο —κατά πώς έλεγαν οι παλαιοί μαθητές μου— τα κοπομένα χρόνια, εγώ δεν τόλμινα ποτέ— ήταν πολύ άσπρη— δεν άφηναν κατωμαίους στην περικοπή και τη μάθηση, άφηναν πιαστή την παράδοση των παλιότερων που τη βελτίωμε με τον τρόπο του, ήταν σε θέση να κάνει κάτι τέτοιο ή Ζωσιμαία του με τον τρόπο του, ήταν σε θέση να κάνει κάτι τέτοιο ή Ζωσιμαία του με τον τρόπο του, ήταν σε θέση να κάνει κάτι τέτοιο ή Ζωσιμαία του με τον τρόπο του.

Τις πρώτες, λοιπόν μέρες εκείνου του Μάρτη —πάνε έξι— για να από τότε— ο παπούς ανέβαινε και κατέβαινε ανήσυχος τα μπάσια του δωματίου, έμελλε να έλθουν, κι ως πότε, «Δέ γίνεσαι», φώναζε, «εμπειρία καλλιγραφική», κι ήταν έτοιμος να άφηνε τοπίσει χίλιους έθελους, σ' αυτούς άπεσθύνονταν κι ως μην τους έδινε. Άφηνε και τα μάτια του πεπούσαν σπύδες, σπάνιο πράγμα, γιατί ο παπούς δε θύμιζε. Τραβούσε τα γένη σ' αθέλει να τα ξεριζώσει, εγώ μαζεύονταν κουδάρια: σε μόνον άσπρη, τόσο τρώμαζα, μάλιστα άνοιγα την

● Συνέχεια στη Σελίδα 15

ΓΙΑ ΤΟΝ ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΟ ΧΟΡΟ
ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΗ ΜΟΥΣΙΚΗ
ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΗ ΕΝΔΥΜΑΣΙΑ

να πάρει τέλος αυτό το
μα των χωρών μας και
η Πολιτεία, σε χορογρά-
φωμένους τόσο στον κλα-
σικό, και στον Παραδοσιακό
αυτό θέμα, το θέμα των
μας χωρών. Σε ανθρώπι-
νες και πραγματι-
κοί οποίοι να καταγράφου-
ν παραδοσιακά στοιχεία π
σε ανθρώπους που να
σουν επιτήδεις το σύμ-
φορες κινήσεις του σώ-
ποδιών, των χεριών π
ρό. Σε ανθρώπους αξιο-
ξουν και γιατί όχι, να κ
ματικές χορογραφίες

κτός από τον σωστό τρ
σης, καλούνται να δώ
τους Εθνικούς μας χορο
για το οποίο δεν είναι
δεν έχουν τις απαιτούμε
Άνθρωποι οι οποίοι είν
«ξένοι» με το χορό οι πε
Δεν πρέπει ν' απορούμε
ο Αθλητισμός στη χώρα
χωράει με βήματα «σημ
πύ, πού να πάει, πού να

...που και ως που εν-
μπορεί να διδάξει τα Ε-
πίως χορεύεται η Βασι-
να τους διδάξει και
σωστή κίνηση του ποδι-
διδάξει την έκφραση του
Το σλόγκαν «Πρέπει να γ-
χορεύεται» δεν ευσταθεί.
μπατόν να χορεύει τη
και να γελός!!!

Δ ε ύ τ η ρ ο : Πιο πόν-
σκέψεις μου για τη διά-
σωστή εκμύηση των χο-
Ένα άλλο θέμα που επεί-
διδασκώ του, είναι τα
η δημοτική μας μουσ-

Όλες αυτές οι Εκδηλώσεις έγιναν τα τελευταία χρόνια και πολύ σημαντικές. Ακουσθήκαν και ορέυθησαν τραγούδια από τον σου στον περισσότερο και άγνωστα. Γράφτηκαν τα αυτά σε κασέτες και τα τραγαν οι επιτήδευοι. Ποι

Πιστεύω ότι οι Πολιτιστικοί Σύ-
 ργοι σε συνεργασία με κάθε άλλο
 όργανο ή φορέα ο οποίος έχει σχέ-
 ση με το Ζαγόρι, πρέπει να συζητή-
 σουν ισοψωδῶς το θέμα αυτό.
 Στη συνέχεια οι φορείς αυτοί να α-
 συσθεθούν στο Υπουργείο Πολιτι-
 σμῶς που είναι το αρμόδιο για την
 πολιτιστική ζωή του τόπου. Πρέπει

...αυτά. Και λοιπόν; Σώ-
...ολική μας μουσική; Μπο-
...εί κάτι για το οποίο δε γί-
...τή και διακεκριμένη δουλειά.
...Το Ζαγόρι είναι μία από
...εριοχές της Ελλάδας που
...αι για τον μεγάλο πλούτο
...ουδιών και χορών του.
... **ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΣΤΗ ΣΕΛΙΔΑ**

Πάντα μου γεννούσαν μιαν ιδιαι-
τερη συμπάθεια τ' αποδημητικά
πουλά. Ίσως γιατί καθαρώνουν τον
κάτι που εμείς οι δυνατόι άνθρωποι
το πετυχαίνουμε με τόσα μέσα κ' ύ-
στερα από τόσους κόπους και μό-
γους, από μια συσσωρευμένη πεί-
ρα, που δημιουργήθηκε από τις πε-
ριπέτες πολλών αιώνων, ίσως ακό-
μη, γιατί έχουν κάτι απ' τη μοίρα
τη δική μας.

την αναταραχή που δημιουργεί το
λεωφορείο. Τ' ακολουθεί στο ξαφνί-
κο πέταγμά τους να χάνονται στο
συννεφιασμένον ορίζοντα χωρίς να
αφήσουν πίσω κάποιο σημάδι. Ο
ουρανός άδισε και μονάχα ένα ζευ-
Αποδημητ
γάρι κουκάλωγα αρμενίζουν στον α-
έρα και ζηγιάζουν δίβουλα τις φτε-
ρούγες τους.

γάρι κουκάλογα αρμενίζουν στον ο
έρα και ζυγιάζουν διβουλα τις φτ
ρούγκες τους.

Η σκέψη ξαναγυρίζει στο πρακτικό
 ρείο που άφησα λίγο πριν και που
 ραστάκει στη συντροφιά των δασκ
 μένων ψυχών που πήραν το λεωφο
 ρείο για τη Θεσσαλονίκη. Τώρα κ
 ταλαβαίνω γιατί όλη τούτη η θλίψι
 φωλιάζει μέσα μου στα βάθη του

ποσεινηγίου. Το φημισηγίου
πιο με όλη τη μελαγχολική του γλ
κα δε στάθηκε ικανό να την αποδι
ξει. Τώρα βρίσκω πως το ταξίδι τ
χελιδονιών είναι μια πορεία προς
άγνωστο, ένας ξεσηκωμός ψυχ
που φεύγει για νάβρει μια γενιά
για τύχη. Η αγάπη μου μεγάλω
τόσο πολύ που κυνηγεί ν' αγκαλι
σει τα σκιαγμένα φτερούκια τους
όλη τη θέρμη της καρδιάς μου.

και τους ανθρώπους που φύγαν π
λίγο, από μας, για τη Θεσσαλονί
Ακούω ακόμα καθαρά την προστα
του άνθρωπου που καθορίζει
θέσεις των επιβατών, επιτακτική
θώς είναι, αναταράζει τις ψυχές
φουντώνει τη λαχτάρα κι αναβλύ
... στην ασπίδα στ' αυλα

στοιβαγμένοι στο λεωφόριο που
ξεκινάει κι αρχίζει να μαζεύει βιαστικ
κά το δρόμο στη γρήγορη ανέμ
των τροχών του, μακριά από κάθε
ένοια και θλίψη. Κι όμως η χαρά που
σου δημιουργεί η συναίσθηση πως
γρήγορα φτάνεις στον προορισμό

Το Κέντρο βρίσκεται στο 20ο χιλιόμετρο της Λεωφόρου Πάρνηθας και δεξιά όπως πάμε προς το τελεφερίκ, απέναντι και λίγο πιο πάνω από το Κέντρο «ΠΟΝΤΕΡΟΣΣΑ», γνωστό μας από την κοινή συνεισθήση με το Γρεβενίτιο το 1982.

Το αιώνιο δράμα της Ηπειρωτικής Κύρκης, παιζόταν όπως τόσες φορές πάντα το ίδιο, με πρωταγωνιστές όλους εκείνους π' αφήνουν το φτωχό χῶμα των αγαπημένων χωριών, για μια καινούργια ζωή, για ένα τόπο μακρινό και άγνωστο.

Συλλογίζουμε τον άνθρωπο που
κλαίει σε μικρό παιδί, την ώρα που
προσπαθεί ν' ανεβεί στο λεωφορείο
εξουθενωμένος από τον πόνο του
ζωντανού χωρισμού. Οι δυο γυναί-
κες μένουν σύζυγο, σαν δυο πετρι-
μένα αγάλματα με κρυσταλλωμένους
το δάκρυ στα κλαμένα μάτια τους
ενώ το αυτοκίνητο γλιστράει από

κά πουλιά

γά - αργά και χάνεται στο θαμπ
πρωινό αφήνοντας πίσω του του
πονεμένους λογισμούς των όσω
ρήμαξεν η ξενητεία.

Ταξίδεψα νοερά για πολλήν ώ-
ρες στο ξένο αυτοκίνητο που έφε-
ρε για την Θεσσαλονίκη, συντρι-
φένοντας πάντα τον άνθρωπο πο-
λλάκις ώσπου μια φωτεινή λουρίδι
χαλαζόχου ουρανού χαμογέλασε στο
ορίζοντα κι έλαμψε καλосυννυτός
ήλιος κι απόδωξε τη συννεφιά απ-
το λευφορείο μας, που τώρα λεύ-
ρο, χωρίς έννοια, έφευγε βιαστί-
για να να φτάσει γρήγορα στον προ-
ρισμό του.

Ο δρόμος ξανοίγονταν σε ατέλει-
τες κορδέλλες που τις ξεδίπλωνε
αυτοκίνητο με πείσμα και υπομονή.
Καθώς έπαιρνε μια στροφή, εκεί δ
στην άκρη του δρόμου, δυο κυκλ

μενα τραβήξαν την προσοχή μου
τα σπτήτα μενεξέλια προσπα-
τούς που λαμπύριζαν επάνω τα-
το δάκρυ του απόβροχου. «Οι
ώχνες», είπα μέσα μου, καθώς
λέμε στο χωριό μου, γιατί διώχνου-
το καλοκαίρι αλλά και τους τρεξί-
τες. Τι ήταν να ξεπροβάλλουν μπρ-
στά στο δρόμο μας; Για πολλή
ρά με εείραν κοντά τους, κάτω α-
τα χαμοπούρναρα του χωριού με
μαζεύοντας τούφες, όπως τό-
στον αξέχαστο καιρό της παιδείας
της εποχής.

Όταν πιο κάτω η θάλασσα έρ-
νε τους μαγικούς της καθρέφτες
δεν ήξερα αν τα μάτια μου θάμυ-
σαν απ' το φως της, από κάποιο
κρυ που τόφεραν οι γλυκοθύμη-
τοι μαρμαίνοι χρόνων.

ΓΙΑΝΝΗΣ ΣΑΡΑΛΗΣ

δος του Ζαγορίου
NO από τους Ζαγορίσιους.
ας μας
ανάπτυξη.

Εφέτος πιστεύουμε πως εξασφαλίσαμε την πιο καλή αϊθουσα από κάθε άποψη: βρίσκεται μέσα στα πεύκα, υπερυψωμένη σαν εξέδρα με όμορφη θέα, θερμαίνεται με τζάκι και καλοριφέρ, διαθέτει σύγχρονο εξοπλισμό μαγειρίου και εστιατορίου είναι ευρύχωρη και συμπαθητικά διακοσμημένη.

— Για περισσότερες πληροφορίες
και κράτηση θέσεων τηλεφωνήστε

στα παρακάτω μέλη της Επιτροπής
 ☉ ☎ Πασπαλιόπουλος 3623576

- Γ. Πιζάνια - Μαρκάκη, 2517681,

2524272
● Γ. Παπαβασιλείου. 8065813

● Γ. Στυλίδης 5711325, 5727549

● Ε. Κασίμη, 2287063.

ΣΥΓΧΑΡΗΤΗΡΙΑ

ΒΙΤΣΑ: Τη συγχωριανή μας Έφ Παλιάτσου που πήρε το πτυχίο της φυσικής, συγχάριουμε και ευχόμαστε καλή σταδιοδρομία.

Εκπολιτ. Σύλλογος Βίτσας

ΕΛΑΦΟΤΟΠΟΣ: Συγχαίρουμε θερμά τον λατρευτό μας αναστά Δημήτρη Ιωάννου Λιόγκα που πήρε το πτυχίο οδοντιατρικής με άριστα και ευχόμαστε καλή σταδιοδρομία.

Οι θείες του:
Μαρίνα, Ευλαλία Λιόγκα

ΛΟΡΕΕΣ

ΤΣΕΠΕΛΟΒΟ: Η κ. Φρόσω Ι. Ι
αννίδου έστειλε 3.000 δρχ. στο
δρυμα Σπαστικών Παιδιών Ίωαν
νων στη μνήμη του Παύλου Παλ
ολόγου που ύμνησε την προσφο
της Ζανορίσιας Γυναίκας.

— Έστειλε επίσης 3.000 δρχ. στην Εκκλησία του Αγίου Νικολάου του χωριού μας στη μνήμη του Βασίλη Χρ. Βλαγοπούλου.

ΑΡΙΣΤΗ: Για ενίσχυση της Έν-
τας Αριστεράς - Βίκου προσέφεραν:

Βανδέρας Χρ. Τάκης	40.0
Παύλος Μ. Τάκης	19.0

Μανδαλα - Οικονόμου Μαίρη 3.0
— Η Ένωση ευχαριστεί θερμά

Η ανάπτυξη και η πρόοδος του Ζαγορίου
θα πραγματοποιηθεί ΜΟΝΟ από τους Ζαγορίσιους.
Ας ενώσουμε τις δυνάμεις μας
στην πρόοδο και την ανάπτυξη.

Η ΔΟΚΙΜΑΣΙΑ ΣΤΟ ΖΑΓΟΡΙ ΤΟ 1912

Για την 72η επέτειο της απελευθέρωσης των Ιωαννίνων που θα γιορταστεί φέτος και πάλι με την ίδια λαμπρότητα θεωρώ σκόπιμο να ξαναφέρω στη μνήμη όλους εκείνους που έζησαν τα τραγικά αυτά γεγονότα και να γράψω μερικές σελίδες από τις δοκιμασίες που υπέστη το Ζαγόρι, όσο διαρκούσε η πολύμηνη πολιορκία στο Μπιζάνι. Οι σελίδες αυτές αποτελούν μια περίληψη των εκτεταμένων περιγραφών που για πολύ χρονικό διάστημα δημοσιεύονταν τότε στην Αθηναϊκή εφημερίδα «ΠΑΤΡΙΔΑ» και συγκεκριμένα κατά το τελευταίο δεκαήμερο Δεβρίου 1912 και το πρώτο δεκαήμερο Ιανουαρίου 1913.

Όταν γίνονταν οι μάχες στο Μπιζάνι το 1912 η ασφάλεια του Ζαγο-

Του Αχιλλέα Κ. Λένη

ρίου ήταν στα χέρια διαφόρων βαθμοφόρων της Τουρκικής Χωρικής. Ένας απ' αυτούς ήταν και ο Μουχτάρ που είχε έδρα το Γρεβενήτι. Με την έναρξη των εχθροπραξιών όλοι οι Τούρκοι (εκτός του Μουχτάρ) διατάχθηκαν να επιστρέψουν με τους άνδρες τους στα Ιωάννινα. Το Ζαγόρι από το Σεπτέμβριο μέχρι τα μέσα Οκτωβρίου 1912, δοκίμαζε την τρομερή αγωνία, περιμένοντας τη μέρα της απελευθέρωσης, τα συναίσθηματά του αιωνίου φόβου, που προκαλούσε η κρίσιμη κατάσταση και τα συναίσθηματά της φρίκης που γεννούσαν την απόγνωση στις καρδιές όλων των κατοίκων του Ζαγορίου.

ΕΜΦΑΝΙΣΗ ΚΑΡΑΓΙΩΡΓΟΥ

Περνούσαν οι μέρες και οι εβδομάδες για τους δεινοπαθόντες Ζαγορίσιους, που αγωνιούσαν, όταν στις 12 Οκτωβρίου 1912 και ώρα 3 μ.μ. έλαβε χώρα ένα πολεμικό γεγονός, που άνοιγε νέους ορίζοντες στο δοκιμασμένο Ζαγόρι. Ο οπλαρχηγός ΚΑΡΑΓΙΩΡΓΟΣ επικεφαλής 60 ανδρών εισέρχεται στο Φλαμπουράρι υψώνοντας την Ελληνική Σημαία. Οι κάτοικοι του χωριού καταλαμβάνονται από μεγάλο ενθουσιασμό. Ο αντίλαλος και οι ζητωκραυγές για την ελευθερία αντήχισαν πέρα για πέρα μέχρι τη χαράδρα του Βίκου.

Το γεγονός αυτό γίνεται γνωστό στο Μουχτάρ και έχοντας πληροφορίες για επίθεση εναντίον του, από το σώμα του Καραγιώργου, οχυρώθηκε μέσα στο Παρθενοναγείο Γρεβεντιού. Οι κάτοικοι του χωριού έντρομοι περίμεναν την εξέλιξη των γεγονότων επείδη δεν ήταν βέβαιο αν θα ελευθερώνονταν ή θα έπεφταν απ' τις σφαίρες των ανδρών του Μουχτάρ.

ΑΠΕΛΕΥΘΕΡΩΣΗ ΤΣΕΠΕΛΟΒΟΥ

Ο Καραγιώργος με τους άνδρες

τους εγκατέλειπε την αρχική ιδέα της επιθέσεως κατά του Μουχτάρ και βάδισε για το Τσεπέλοβο περνώντας από Τσερνέσι, Μακρίνο, Γυφτόκαμπο και Σκαμνέλι. Το Τσεπέλοβο είχε δύναμη 45 Τούρκων ζαπτιδίων (χωροφυλάκων) με επικεφαλής το Μουδούρη. Μεταξύ Καραγιώργου και Τούρκων γίνεται φοβερή μάχη, που κρατάει τρεις μέρες. Τη τρίτη μέρα φονεύεται ο Αθανάσιος Κέντρος όταν αποπειράθηκε να αντανάξει με χειροβομβίδα το Διοικητήριο όπου εκεί σκύνονταν Τούρκοι χωροφύλακες. Ενώ διαρκούσε η συμπλοκή οι Τούρκοι προτείνουν όρους συμφωνίας για να φύγουν ένοπλοι για Ιωάννινα. Ο Καραγιώργος συμφωνεί. Έτσι στο Τσεπέλοβο υψώνεται η Σημαία της Ελευθερίας. Η είδηση διαδόθηκε αστραπιαία σ' όλο το Ζαγόρι και ενθουσίασε τους κατοίκους της πολύπαθης αυτής επαρχίας.

ΔΟΚΙΜΑΣΙΑ ΣΤΟ ΑΝΑΤΟΛΙΚΟ ΖΑΓΟΡΙ

Στις 10 Οκτωβρίου 1912 ο οπλαρχηγός Παναγιώτης Περιστέρης με δύναμη 25 ανδρών προσβάλλει το Τουρκικό φυλάκιο ΦΕΖΑΜΑΤΗ κοντά στο Βοτονόσι. Τραυματίζεται ο σταθμάρχης Χουανή βαρεία και αποσύρεται με τους άνδρες του για τα Ιωάννινα. Σε λίγες μέρες παίρνει τηλεγραφική διαταγή ο Μουχτάρ (που είχε έδρα το Γρεβενήτι) να αναχωρήσει για Ιωάννινα. Όταν έφτασε στην Καμπέραγα συνάντησε δύναμη 800 Λιάπηδων, ενώνεται μ' αυτούς και βαδίζει προς τα χωριά του Ανατολικού Ζαγορίου, τα οποία λεηλατούνται επί 3 μέρες και τέλος παραδίνονται στη φωτιά. Σαν να μην έφταναν όλα αυτά βρήκαν πρωικό θάνατο και 12 πρόκριτοι με 2 ιερείς επικεφαλής, από διάφορα χωριά του Ανατολικού Ζαγορίου.

ΔΟΚΙΜΑΣΙΑ ΤΣΕΠΕΛΟΒΟΥ

Οι Τούρκοι χωροφύλακες του Τσεπέλοβου που είχαν υποσχεθεί ότι θα επιστρέψουν στα Ιωάννινα παραμένουν στη Δοβρά περιμένοντας ενισχύσεις από Ιωάννινα. Στις 27 Οκτωβρίου 1912 φθάνει ο αξιωματικός (χωρ)κής Σαδίκ με 800 Τούρκαλ-βανούς ενώνεται με τη δύναμη των ανδρών της Δοβράς και όλοι προχωρούν για το Τσεπέλοβο.

Έξω απ' το χωριό γίνεται φονική μάχη. Η αντίσταση του σώματος του Καραγιώργου κάμπτεται και το μικρό σώμα του διαλύεται. Ο Σαδίκ ξαναπαίρνει το Τσεπέλοβο. Αποκαθιστά την τηλεγραφική επικοινωνία που είχε διακοπεί με τα Ιωάννινα και στέλνει σε όλες τις Κοινότητες διαταγή να παραουσιασθούν όλοι οι πρόκριτοι οι ιερείς και οι διδασκάλοι στο Τσεπέλοβο.

ΜΙΑ ΑΠΟΤΥΧΙΑ

Στις 29 Οκτωβρίου 1912 ο οπλαρχηγός Γεώργιος Τσουκαντάνας απ' το Περιβόλι προστατεύοντας με τους

ΙΣΤΟΡΙΚΕΣ ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ ΑΠΟ

άνδρες του την περιφέρεια Λαϊστας και Βωβούσας, μόλις πληροφορήθηκε την υποχώρηση του Καραγιώργου και την ανακατάληψη του Τσεπέλοβου παίρνει απόφαση να βαδίσει κατά του Σαδίκ.

Στο δρόμο συναντάει τους άνδρες του Καραγιώργου και η δύναμη φτάνει τους 120 άνδρες. Βαδίζοντας για το Τσεπέλοβο συμπλέκεται με απόσπασμα 70 ανδρών με επικεφαλής τον Μαχμούτ που μετβαίνει για το Σκαμνέλι. Η συμπλοκή έγινε κοντά σε κάποια γέφυρα. Όταν ακούστηκαν οι πυροβολισμοί απ' το Τσεπέλοβο έσπευσε εναντίον τους η Τουρκική δύναμη του Τσεπέλοβου. Οι αντάρτες αναγκάστηκαν να υποχωρήσουν αφήνοντας στο πεδίο της μάχης έναν νεκρό από τη Λάιστα.

ΤΟ ΣΚΑΜΝΕΛΙ ΔΟΚΙΜΑΖΕΤΑΙ

Μετά τη μάχη αυτή οι Τουρκικές δυνάμεις εισέρχονται στο Σκαμνέλι. Επιδίδονται στο συνηθισμένο έργο τους κατά των κατοίκων της ωραίας αυτής κωμοπόλεως, που αναχώρησαν εγκαίρως για τον Κοζιακό, όπου για πολλές μέρες παραμένουν νηστικοί και εκτεθειμένοι στο κρύο του χειμώνα.

ΧΑΡΜΟΣΥΝΗ ΕΙΔΗΣΗ

Όταν η θλίψη και η πικρία για το ατύχημα του Τσεπέλοβου και του Σκαμνελίου καταταρυνούσαν τις ψυχές όλων των Ζαγορίσιων έφτασε αστραπιαία η είδηση ότι το Μέτσοβο καταλήφθηκε απ' τους Έλληνες.

ΜΑΧΗ ΣΤΟ ΛΙΑΣΚΟΒΕΤΣΙ

Στις 3 Νοεμβρίου 1912 ο ανθυπολοχαγός του Τουρκικού πυροβολικού Τραγιάν με 250 άνδρες φθάνει δια Καλωτάς προς Φραγκάδες, όπου σκορπίζει τον τρόμο. Οι κάτοικοι του χωριού καταφεύγουν νύχτα στο Λιασκοβέτσι, όπου και εκεί μεταφέρον τον πανικό. Φραγκαδιώτες και Λιασκοβετσίνοι τρομαγμένοι εγκαταλείποντας τα πάντα αναχώρησαν από τον Άγιο Χριστόφορο στη Δόλιανη, όπου τους φιλοξένησαν και τους περιποιήθηκαν.

Στο μεταξύ η δοκιμασία των Φραγκάδων γίνεται γνωστή στο Γρεβενήτι, όπου παρέμεναν οι οπλαρχηγοί: Νώντας — Βασίλης Ξηγούρας και Θεμ. Τσαμάλουκας, οι οποίοι παίρνουν την απόφαση να χτυπήσουν τις Τουρκικές δυνάμεις στις Φραγκάδες.

Τη νύχτα στις 5 Νοεμβρίου 1912 αναχώρησαν από Γρεβενήτι και το πρωί της 6 Νοεμβρίου πιάνουν επικερπείς θέσεις στο Λιασκοβέτσι. Εκεί δέχονται τις Τουρκικές επιθέσεις από διάφορα σημεία. Γίνεται μάχη για 5 ώρες. Ενώ επρόκειτο να καμφθεί η Τουρκική αντίσταση ξαφνικά φθάνει δύναμη 250 ανδρών του Μουχτάρ. Τους εμποδίζουν όμως ο Καραγιώργος και οι Τζουμαλιώτες και έτσι δίνεται καιρός στους μαχο-

μένους Έλληνες στο Λιασκοβέτσι να υποχωρήσουν κανονικά έχοντας μενο 2 τραυματίες.

Μετά την υποχώρηση αυτή οι Τούρκοι μπήκαν στο Λιασκοβέτσι όπου το παρέδωκαν στις φλόγες. Την ίδια τύχη είχε μετά λίγες μέρες και η Δόλιανη.

ΜΑΧΗ ΣΤΟ ΦΛΑΜΠΟΥΡΑΡΙ

Από τη Δόλιανη οι Τούρκοι πετυθενονται προς τα χωριά Δοβρά (Καστανίνα) και Μακρίνο στις 12 Νοεμβρίου του 1912. Στο δρόμο συμπλέκονται με τα τμήματα του Καραγιώργου - Περιστέρη, που υπερασπιζαν τα χωριά Τσερνέσι - Φλαμπουράρι. Η μάχη υπήρξε αμείωρη. Πήραν μέρος σ' αυτή και οι άνδρες από Γρεβενήτι.

Ενώ διαρκούσε η μάχη εμφανίστηκε νέα δύναμη Τουρκικού στρατού από Ιωάννινα βαδίζοντας για το Μέτσοβο με 650 άνδρες. Οι Έλληνες αναγκάστηκαν να εγκαταλείψουν τα αγώνια και παίρνοντας μαζί τους τις οικογένειες των 2 χωριών καταφεύγουν στην Τσουκαρόσσα όπου δεν νικητέρευσαν. Την άλλη μέρα έφτασαν στο Μέτσοβο. Η τροπή αυτή της μάχης επέτρεψε στους Τούρκους να μπουν στα έρημα από κατοίκους χωριά Μακρίνο - Τσερνέσι - Φλαμπουράρι και να τα πυρπολήσουν.

Η ΜΑΧΗ ΤΟΥ ΜΕΤΣΟΒΟΥ

Στις 9 Νοεμβρίου 1912 κατέλαβε Τουρκική δύναμη, που είχε συγκεντρωθεί στο Φλαμπουράρι προκειμένου να πολεμήσει με τους Μήτσους από τα «Πέντε Αλφάρ».

Στις 10 Νοεμβρίου έγινε μάχη κοντά στον Αϊ—Λιά του Μετσόβου, η οποία απέβηκε για λογαριασμό των Ελλήνων. Μετά την αποτυχία τους αυτή οι Τούρκοι επιστρέφουν στα Ιωάννινα, άλλοι από το Ζαγόρι μώνοντας τα πάντα.

Ο ΠΕΡΙΦΗΜΟΣ ΜΠΕΚΗΡ

Την καταστροφή των χωριών του Ζαγορίου συμπληρώνει ο περίφημος Μπεκήρ. Οδηγώντας δύναμη από 1200 άνδρες πυροβόλα και μηχανικά κατέβηκε από την Κόνιτσα. Πήρε απ' τα χωριά: Σουδενά - Βοτάν - Δοβρά - Μπούλτσι - Ζαλωτά - Μανασσή - Καλωτά - Καραβλάρι, απ' όπου ξεκινούσαν να ηλατούσε τα περίχωρα. Έγινε ο φόβος και ο τρόμος των κατοίκων του Ζαγορίου μέχρι την απώλεια θέρωσης.

Αφού απεχώρησαν απ' το Ζαγόρι ηττή τα εθελοντικά τμήματα των Ελλήνων ο Μπεκήρ ήταν ο κύριος της καταστάσεως στο Ανατολικό Ζαγόρι. Τότε διακόπηκε το στρατό του στα χωριά Τρίστενο - Γρεβενήτι - Δόλιανη - Λιάπη - Δεμάτι. Μετέφερε το στρατό από Καβαλλάρι και εγκαταστάθηκε με το στρατηγείο του στο Τρίστενο. Προστοιμάζονταν να

ΤΟΝ ΠΟΛΕΜΟ 1912 - 1913

Στο με αριθμό 71 τεύχος του περιοδικού «Το ΖΑΓΟΡΙ μας» (Φλεβάρης 1984) γράφτηκαν από μένα (σελίδα 9) μερικά στοιχεία για το «μνημόσυνο» Παπαγιάννη», που βρίσκεται ανάμεσα από τα χωριά Τσεπέλοβο και Σκαμνέλι. Καθώς έχει σημειωθεί και τότε, πάνω στο μνημόσυνο, υπάρχουν δυο πέτριες σφύρες με σκαλιστά κεφαλαία γράμματα, που λένε τα εξής:

ΕΤΙ ΜΝΗΜΗΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΕΝΝΕΑ
ΓΕΝΝΑΙΩΝ ΠΟΥ ΕΠΕΣΑΝ ΕΙΣ ΤΑ
ΠΕΡΙΣ ΜΑΧΟΜΕΝΟΙ ΚΑΤΑ ΤΩΝ
ΤΟΥΡΚΩΝ 30 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 1912».

ΚΩΣΤΑ Π. ΛΑΖΑΡΙΔΗ

Στην άλλη δε άσπρη πλάκα που είναι προς τη βόρεια πλευρά του τμήματος είναι σκαλισμένα με κεφαλαία γράμματα τα εξής:

«ΕΔΩ ΤΗΝ 30 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 1912
ΕΥΡΕ ΕΝΔΟΣΟΝ ΘΑΝΑΤΟΝ ΥΠΕΡ
ΠΑΤΡΙΔΟΣ ΜΕΤΑ ΙΕΡΕΩΣ ΙΩΑΝΝΟΥ
Ο ΕΚ ΣΚΑΜΝΕΛΙΟΥ ΠΡΟΚΡΙΤΟΥ
ΤΩΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΒΟΥΛΤΖΩΤΗΣ».

Από σεβασμό προς τη μνήμη αυτών των πατριωτών μας θεωρώ υποχρέωσή μου να δώσω στη δημοσιότητα όσα συμπληρωματικά στοιχεία κατόρθωσα να βρω γύρω από αυτό το γεγονός, που σχετίζεται άμεσα με τον τότε πόλεμο. Νομίζω πως έχουμε υποχρέωση να κρατήσουμε και να σεβόμαστε πάντοτε τα ονόματα των τέτοιων πατριωτών μας.

Ας μην πάνε και αυτοί αμνημόνευτοι, όπως δυστυχώς πήγαν πολλοί τέτοιοι.

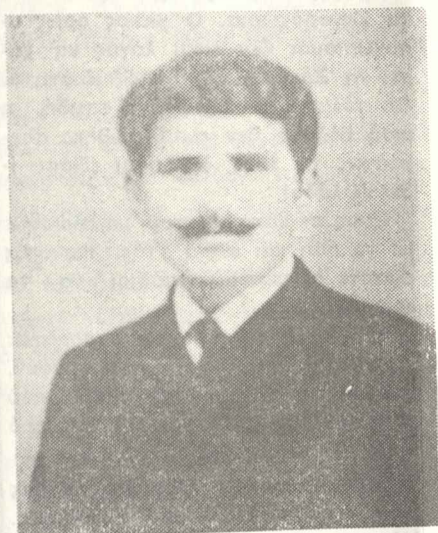
(Α')

Ανάμεσα στους εννιά γενναίους, που έπεσαν τότε εκεί γύρω, δέξω από το Σκαμνέλι —αντάρτες από το σώμα του Καπετάν Καραγιώργου— ήταν και ο Δ. Τζόζα (στρατολόγησι) ήταν και ο Δ. Τζόζα. Θεώρησε χρέος του πατριωτικού να πάρει και αυτός το όπλο και να πολεμήσει για τη λευτεριά της πατρίδας. Ήταν αληθινό παλληκάρι με γενναϊότητα και πατριωτική καρδιά. Έτσι λοιπόν και αυτός βρέθηκε

σε αγώνα με τους άνδρες του Μπεκήρ πάνω στα υψώματα Λιάπης Δεματίου (Προφήτη Ηλία - Αγία Μαρίνα) και τρέπεται σε φυγή. Ο Ρώμος διώχνει το νεκρό απ' το Γρεβενήτι και το απελευθερώνει.

Ο Μήτσος συναντώντας χονοθύελλα έφτασε αργά πάνω απ' το Δεμάτι και έστησε τα πολυβόλα του στη θέση «ΠΟΛΕΣΙ». Έβαλλε κατά του εχθρού που έτρεξε να οχυρωθεί στο παρεκκλήσι «Άγιος Νικόλαος». Γίνεται μάχη που κράτησε 24 ώρες χωρίς να καμφθεί ο εχθρός. Την άλλη μέρα 24 Δεκεμβρίου 1912 επιτίνα από πεζοναύτες προχωρεί απ' τη Δοβράντσα προς Πέτρα - Λιάπη - Δεμάτι. Το τρίτο τμήμα μπλέκεται

κατά τον Οκτώβριο του 1912 στο Ζαγόρι αντάρτης με το σώμα του Καπετάν Καραγιώργου. Σε μια δε άνοιξη μάχη με τους Τούρκους στα τέλη του Οκτωβρίου του 1912 από δέξω από το Σκαμνέλι σκοτώθηκε από Τούρκικο βόλι ποτίζοντας με το αίμα του το Ζαγορίσιο χώμα. Θάφτηκε δε κάπου εκεί. Δεν εξετάζεται εδώ το θέμα, αν έφταξε η ηγεσία των ανταρτών τότε που με την άστοχη και βιαστική ενέργεια επισωρεύτηκαν πολλά δεινά στον τόπο μας. Η βασική ουσία είναι πως ο γενναίος Δημήτριος Τζόρας από το Κουκούλι έπεσε από εχθρικό βόλι πολεμώντας για την πατρίδα. Από τότε η χήρα γυναίκα του με το ορφανό παιδάκι της το Γιώργο γύρισε και εγκαταστάθηκε στο γονικό της στο Μονοδέντρι, όπου γράφτηκε και ο μικρός Γιώργος σαν Μονοδεντρίτης, χωρίς όμως να ξεχνάει ποτέ και το χωριό του ήρωα πατέρα του, το Κουκούλι.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΧΡ. ΤΖΟΡΑΣ

(Μήτρος) Τζόρας εξακολουθούσε πάλι ταξιδεύοντας να εργάζεται στην Αθήνα σαν αρτεργάτης. Κατά το φθινόπωρο του 1912, που κηρύχτηκε ο πόλεμος με τους Τούρκους, όταν πήρε εντολή ο Καπετάν Καραγιώργος να καρπίσει ανταρτικό σώμα και να ρθεί στο Ζαγόρι, ανέμεσε στους οπαδούς που είχε προσλάβει (στρατολόγησι) ήταν και ο Δ. Τζόζα. Θεώρησε χρέος του πατριωτικού να πάρει και αυτός το όπλο και να πολεμήσει για τη λευτεριά της πατρίδας. Ήταν αληθινό παλληκάρι με γενναϊότητα και πατριωτική καρδιά. Έτσι λοιπόν και αυτός βρέθηκε

σε αγώνα με τους άνδρες του Μπεκήρ πάνω στα υψώματα Λιάπης Δεματίου (Προφήτη Ηλία - Αγία Μαρίνα) και τρέπεται σε φυγή. Ο Ρώμος διώχνει το νεκρό απ' το Γρεβενήτι και το απελευθερώνει. Ο Μήτσος συναντώντας χονοθύελλα έφτασε αργά πάνω απ' το Δεμάτι και έστησε τα πολυβόλα του στη θέση «ΠΟΛΕΣΙ». Έβαλλε κατά του εχθρού που έτρεξε να οχυρωθεί στο παρεκκλήσι «Άγιος Νικόλαος». Γίνεται μάχη που κράτησε 24 ώρες χωρίς να καμφθεί ο εχθρός. Την άλλη μέρα 24 Δεκεμβρίου 1912 επιτίνα από πεζοναύτες προχωρεί απ' τη Δοβράντσα προς Πέτρα - Λιάπη - Δεμάτι. Το τρίτο τμήμα μπλέκεται

παιδί του, τον αγαπητό μου Γιώργο (Γούλα) που μου έδωσε τη φωτογραφία του ήρωα πατέρα του για να τη δημοσιέψω εδώ. Οι ευχαριστίες μου προς αυτόν είναι μεγάλες, γιατί με την ευκαιρία αυτή γράφω τα λίγα αυτά εδώ για τον αγωνιστή αυτόν. Νομίζω που θα ήταν παράλειψή μας να μείνει αμνημόνευτος ο γενναίος αυτός πατριώτης μας.

(Β')

Ακόμα θεωρώ υποχρέωσή μου να παραθέσω εδώ, σαν συμπληρω-

Ο εφημέριος Σκαμνελίου
ΠΑΠΑΓΙΑΝΝΗΣ

ματικό στοιχείο, μια ταπεινή απεικόνιση (φωτογραφία) του εφημέριου του Σκαμνελίου τότε Ιωάννη Παπαγιάννη από το Μακρίνο, που τον σκότωσαν στο μέρος αυτό οι Τούρκοι μαζί με τον πρόκριτο από το Σκαμνέλι Βασίλη Βουλτζώτη. Η φωτογραφία αυτή του Παπαγιάννη την έβγαλα από μια μεγαλύτερη φωτογραφία με πολλά πρόσωπα κατά την ημέρα του πανηγυριού του χωριού μας (Ζωοδόχου Πηγής) στις 10 Απριλίου του 1910. Μέχρι τότε ο αδικασκωτουμενός από τους Τούρκους Παπαγιάννης ήταν εφημέριος στο Κουκούλι και κατόπι πήγε εφημέριος στο Σκαμνέλι.

Καλά θα ήταν να βρεθεί και να δημοσιευτεί και του Βουλτζώτη κάποια φωτογραφία ή και των άλλων γενναίων που σκοτώθηκαν εκεί.

Ας είναι Αιώνια η μνήμη των δυο παραπάνω αγωνιστών Ζαγορίσκων!

Οι κάτοικοι τους οποίους ο Μπεκήρ εκδήθηκε σκληρά γιατί απέδωκε σ' αυτούς την ενέδρα που στήθηκε από τον Καραγιώργα, για τον Τραγιάν.

Η εκδήκηση αυτή αποτελεί τον επίλογο της τραγωδίας του Ζαγορίου γιατί μετά περίπου χρονικό διάστημα 2 μηνών ανέτειλε ο ήλιος της Λευτερίας πάνω στην Πίνδο με την άλωση των Ιωαννίνων και φώτισε τους σκληρά δοκιμασμένους κατοίκους του Ζαγορίου. Μετά την απελευθέρωση των Ιωαννίνων ανέπνευσε τον αέρα της Λευτερίας όλη η Ήπειρος και φυσικά και το Ζαγόρι στο οποίο δόθηκε τέρμα στα δεινά μετά από σκληρά 500 περίπου ετών.

ΣΤΑΘΗ Δ. ΛΑΜΠΡΙΔΗ

Ο ΠΑΝΩ - ΣΟΥΔΕΝΙΩΤΗΣ ΝΙΚ. Χ. ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ

Ο ΠΑΝΩ - ΣΟΥΔΕΝΙΩΤΗΣ ΝΙΚ. Χ. ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ

Στο πολύτιμο αρχείο του μακαρίτη Νικ. Χ. Γεωργιάδη ανάμεσα στα άλλα χαρτιά του βρήκαμε και ένα χειρόγραφο με τον τίτλο «ΟΣΑ ΕΓΓΡΑΦΑ ΣΤΟ ΜΟΝΑΣΤΗΡΙ 1903-1912»! Αφού το είδαμε και διαπιστώσαμε με την ταπεινή μας γνώμη ότι το πολυσέλιδο χειρόγραφο θα έπρεπε να το προωθήσουμε προς τους ιδύνοντες της Έταιρείας Μακεδονικών Σπουδών με την παράκληση να συγκαταλεχθεί στις εκδόσεις της αναφερομένης Έταιρείας στείλαμε επιστολή προς τους αρμοδίους και τους γνωρίζαμε καθετί σχετικό με το χειρόγραφο. Τα γράμματα στείλαμε το Νοέμβριο του 1980.

Στις 30 Ιανουαρίου 1981 πήραμε την πρώτη ενθαρρυντική απάντηση. Μας γνωρίζει η επιστολή: «... «Θα εξέταζε με ενδιαφέρον το πόνημα του Νικ. Γεωργιάδη με τον τίτλο «Όσα έγγραφα στο Μοναστήρι 1903-12» και θα ήχχετο να περιέχει το ίδιο χρήσιμους πληροφορίες δια την ιστορία της ελληνικότητας άλλότε περιοχής Μοναστηρίου, ώστε να χωρήσει περαιτέρω εις την δημοσίευσιν αυτού προς ωφέλειαν των φιλοτόρων και παντός ενδιαφερομένου. Συνεπώς πρέπει να μας αποστείλτε το χειρόγραφο (ή φωτοτυπίαν αυτού) δια να το θέσωμεν υπό ψήν της αρμοδίας εξειδικών επιστημόνων δι' όλα τα δημοσιεύματα της Έταιρείας μας, η οποία και θα γνωματεύσει εάν το είναι δημοσιεύσιμον.

Ο Πρόεδρος Ο Γενικός Γραμματέας
Κων. Βαθούσκος Χρίστος Λαμπρινός

Αμέσως στείλαμε φωτοτυπία του χειρογράφου και περιμέναμε. Περιμέναμε άρκετο χρονικό διάστημα. Κάποτε το τιμήμα εκδόσεων της Έταιρείας μας πληροφορήσε ότι η Επιτροπή Εγνωμοδότησε ευνοϊκά και θα προχωρούσε το Μακεδονικό Ίδρυμα στην έκτύπωση του χειρογράφου.

Έπειτα από λίγο χρόνον μας γνωστοποιούσαν ότι το φωτοτυπημένο αντίγραφο παρουσίαζε κενά και ότι θα έπρεπε να στείλωμε αυτούσιο το χειρόγραφο του κειμένου. Αμέσως συμμορφωθήκαμε. Στις 4-8-1983 πήραμε επιστολή με το ακόλουθο περιεχόμενο:

ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

Θεσσαλονίκη 4-8-1983

Κύριε Λαμπρίδη,

Απαντώντας στην από 20-7-83 επιστολή σας σας πληροφορούμε ότι το βιβλίο του Νικ. Γεωργιάδη έχει ήδη δοθεί στο τυπογραφείο και τώρα θρискάμαστε στο στάδιο της διορθώσεως των δοκιμίων. Ελπίζουμε ότι μέχρι το τέλος του χρόνου θα έχει τελειώσει όλη η έκτύπωση.

Υπογραφή
Για το Τιμήμα εκδόσεων
Μαρία Βαφειάδου

Πρέπει να αναφέρω δοκίμασα μεγάλη χαρά, άπέραντη ικανοποίηση για τον καλό δρόμο που είχε πάρει η υπόθεση αυτή για να τιμηθεί η μνήμη προσώπου που το άξιζε κάθε τιμή.

Παράλληλα είχα στείλει στην Έταιρεία και όσα στοιχεία έκρινα ότι χρειάζονταν για να προλογισθεί το βιβλίο από τους αρμοδίους.

Παραθέτω τα στοιχεία:

ΑΥΤΟΒΙΟΓΡΑΦΙΚΑ — ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΑ
ΤΟΥ ΝΙΚ. Χ. ΓΕΩΡΓΙΑΔΟΥ

ΑΥΤΟΒΙΟΓΡΑΦΙΚΑ

Ηπειρώτης, Ζαγορίσιος. Έγεννήθη εν Άνω - Σουδενί τω 1879. Μικρός, ήκολούθησε τον πατέρα του, εγκαταστάμενον εις Μοναστήριον Μακεδονίας. Αποπερατώσας τὸ 1898 ἐκεῖ τὰς γυμνασιακὰς του σπουδὰς ἐφοίτησεν ἐπὶ διετίαν ἐν τῷ ἐν Θεσσαλονίκῃ ἀκμᾶζον τότε Ἐμπορικῷ καὶ Πρακτικῷ Λύκειον Στεφάνου Νούκα, ὁπότεν ἀπεφοίτησε κατὰ τὸν ὅρον πρῶτος.

Ἦκολούθησε τὸ τραπεζικὸν στάδιον. Διωρίσθη τὸν παρὰ τῇ Τραπεζῇ Θεσσαλονίκῃ, παρ' ἣν ὑπῆρξε τετραετία. Παραίτηθεις προσελήφθη παρὰ τῇ Τραπεζῇ Ἐνατολῆς, ἅμα, τῇ εἰς Μακεδονίαν ἐγκαταστάσει, ὁπρὲτήσας παρ' αὐτῇ ἐπὶ δέκαοκταετία, κατ' ἀρχὰς ἀντιματάρχης, ἀκολουθῶν ὡς διευθυντὴς ἐν Μοναστηρίῳ καὶ Μ. τιλήνῃ. Τὸ 1923 παρητήθη διὰ νὰ ἐγκατασταθῇ ἐν Ἀθήναις, ὅπου προσελήφθη ὡς διευθυντὴς τῆς Τραπεζῆς Πειραιῶς ἔκτοτε καὶ διευθύνει.

Γνωστὸς εἰς τοὺς Μακεδονικοὺς πνευματικοὺς κύκλους δημοσιογραφίας ἐπὶ μακρὰν σειρὰν ἐτῶν ἐπὶ τουρκικῆς τίας ὑπὸ διάφορα ψευδώνυμα, ἰδίως ὅπως ἐς «Πυγμαλίων» εἰς τὴν ἐν Θεσσαλονίκῃ ἐφημερίδα «Νέα Ἀλήθεια». Τὸ 1918 δὲ ἐδημοσίευσεν ἐν τῇ ἰδίᾳ ἐφημερίδῃ τὴν μάλλον αὐθεντικὴν ἱστορικὴν περιγραφὴν τῆς ἀνακηρύξεως τοῦ τουρκικοῦ Σιτάγματος ἐν Μοναστηρίῳ καὶ τῆς ἀποθεωτικῆς εἰς τὴν πόλιν ταύτην καθόδου τῶν Ἑλλήνων ἀνταρτῶν τῆς Δυτικῆς Μακεδονίας. Κατὰ τὸ ἴδιον ἔτος μετὰ τὴν συνεργασίαν φιλομαθῶν Μοναστηριωτῶν ἵδρυσεν ἐκεῖ τὴν ἐφημερίδα «Φῶς» εἰς τὴν γράφει τακτικῶς μέχρι τῆς κατοχῆς τῆς πόλεως ὑπὸ τὸν Σέρβων. Καθ' ὅλον τὸ διάστημα τῆς ἐν Μοναστηρίῳ κοινοῦ κῆς του δράσεως δὲν ἔπαυσε δημοσιογραφῶν εἰς πλείστα ἐφημερίδας καὶ περιοδικὰ περὶ θεμάτων ἐθνικῶν.

Ἦτο ἡ ἐποχὴ, καθ' ἣν ἡ Τουρκία ἐπέτρεπε ἐλευθεροπῖαν εἰς τὰς ἐφημερίδας τῆς Θεσσαλονίκῃς καὶ οἱ φιλομαθῶν διευθυνταὶ καὶ συντάκται τῆς Νέας Ἀληθείας ἐπεμύοντο νὰ κρατῶσι τὰς στήλας τῆς ἀντικατὰς εἰς ὅλους τοὺς φιλομαθῶν.

Λαμπριτιάδης Οἰκοκυρική Σχολή: Οἱ πρώτες μαθήτριες

τους διὰ τὰς ἐθνικὰς ἀνάγκας. Δημοσιογραφῶν παρὰ τὸν κατὰ τὰν προπαγανδῶν καὶ αὐτοῦ τοῦ Νεοτουρκικοῦ μιτάτου ἐφυλακίσθη τὸν Ὀκτώβριον τοῦ 1912, ἀποφυλακισθεὶς τῇ ἐπεμβάσει τῶν προξένων Γαλλίας καὶ Ρωσίας καὶ ῥίως ὅμως λόγω προσεγγίσεως τῶν ἑλληνικῶν στρατευμάτων πρὸς τὴν Φλώριναν.

(ΣΥΝΕΧΙΖΕΤΑΙ)

ΕΥΘΕΡΙΑΣ Ι. ΝΙΚΟΛΑΪΔΟΥ:

«Η Αλβανική κίνηση στο βί-
λαπτι Ιωαννίνων και η συμ-
βολή των Λεσχών στην α-
νάπτυξη της». (1908 - 1912)
Έκδοση του Ιδρύματος Με-
λετών Ιονίου και Αδριατι-
κού χώρου της Εταιρείας
Ηπειρωτικών Μελετών. Γι-
άννινα 1984.

Τον τελευταίο καιρό είδε το φως της δημοσιότητας το με τον παραπάνω τίτλο βιβλίο της δ. Ευθερίας Ι. Νικολαΐδης. Όπως όλα τα βιβλία της συγγραφέα, έτσι και τούτο παρουσιάζει πολύ μεγάλο ενδιαφέρον από ιστορική άποψη του χώρου μας. Είναι δε το βιβλίο αυτό το έννατο που έχει εκδοθεί ως τώρα το «Ίδρυμα Μελετών Ιονίου και Αδριατικού χώρου» (Ι.Μ.Ι.Α.Χ.). Ανάγεται αυτό σε μια αλυσίδα από γεγονότα ιστορικά που η αρχή τους ξεκινάει από τον περασμένο αιώνα και συγκεκριμένα από το επαναστατικό κίνημα της πατρίδας μας πούχε εκδηλωθεί κατά το 1878. Πρέπει δε όλοι μας να ξέρουμε ποιον αντίκτυπο είχαν στην Ηπειρο τα γεγονότα αυτά, που είχαν πάρει το χαρακτηριστικό τίτλο: «Ανατολικό Ζήτημα» και πιο ειδικά για μας σαν «Ηπειρωτικό Ζήτημα», με διάφορες δυσάρεστες περιπέτειες. Από τότε είχε δημιουργηθεί κάποιος σοβαρός αναβρασμός στη Βαλκανική Χερσόνησο. Πάντως τα γεγονότα, στα οποία αναφέρεται το παρεχόμενο του βιβλίου της συμπατριώτισσας μας φιλόλογου επίκουρης Καθηγήτριας στο Πανεπιστήμιο των Γιαννίνων Δίδας Ευθερίας Νικολαΐδης εκεί πρέπει να έχουν τη ρίζα τους, σε κείνον τον αναβρασμό. Από τότε, που οι Αλβανοί δεν είχαν ακόμα καν δική τους γραφή γλώσσα βρίσκεται πια η περιοχή του Ηπειρωτικού μας χώρου, με επίκεντρο τα Γιάννινα, στο σημείο ώστε να δημιουργηθούν πολιτικές λύσεις, να κάνουν αγώνες για τη γλώσσα του αλφάβητού τους για σύσταση σχολείων και έκδοση σχολικών βιβλίων και γενικά να προκαλούν δυσάρεστες πολιτικές αναταραχές από οπία τις παράλογες εθνικές τους προτάσεις και διεκδικήσεις σε στιγμή μάλιστα, που ήμασταν ακόμα σλαβωμένοι στους Τούρκους και βρισκόμασταν στα πρόθυρα για πόλεμο για να διωχτεί ο τύραννος από το κεφάλι μας. Εντοπίζονται δε με κάποια πιο μεγάλη έμφαση τα γεγονότα της εποχής εκείνης, γιατί στο 1908 εφορμήστηκε το Τούρκικο Σύνταγμα. Η ένταση δε αυτή παίρνει πιο έκδηλο χαρακτήρα στην περιοχή

μας, γιατί τα Γιάννινα αποτελούσαν το πιο βασικό και με το πιο μεγάλο ενδιαφέρον εθνικό βάθρο, που θα έπαιζαν σημαντικό ρόλο για την έκβαση αυτών των εξελίξεων.

Η συγγραφέας εξετάζει με κάθε λεπτομέρεια και από κάθε άποψη την κατάσταση πούχε δημιουργηθεί με την εφαρμογή του Συντάγματος. Με αξιέπην επιστημονική επιμέλεια παρουσιάζει στο βιβλίο της ανάγλυφη την εικόνα της κατάστασης αυτής της τετραετίας ως τα 1912.

Ερεύνησε, μελέτησε και πρόσεξε όλα τα χαρακτηριστικά γνωρίσματα της εποχής. Για να γράψει όσα έγραψε στηρίχτηκε σε ανέκδοτο αρχειακό υλικό, στις εφημερίδες, Ελληνικές και ξενόγλωσσες, της τότε εποχής, σε αλβανική βιβλιογραφία, καθώς και στις επιδιώξεις των Αλβανικών Λεσχών στον Ηπειρωτικό χώρο. Όλα αυτά τα στοιχεία η συγγραφέας τα παραθέτει με αντικειμενικότητα, αμεροληψία, και με επιστημονικές βάσεις, ώστε να καταλαβαίνει ο αναγνώστης τις σωστές θέσεις των τότε υπεύθυνων ρυθμιστών για την τύχη των εδαφών της Ηπείρου και της Αλβανίας, καθώς και τη θέση της Τουρκικής Κυβέρνησης. Από τα στοιχεία, που παραθέτει, διαφαίνεται ο όχι και τόσο σωστός ρόλος των τότε Μεγάλων Δυνάμεων που προσπαθούσαν να φέρουν τα πράγματα στα κανάλια των συμφερόντων τους. Διεξοδικότερη περιγραφή δίνεται από τη συγγραφέα των στοιχείων που αναφέρονται στο Σαντζακί των Γιαννίνων και συντομότερη στα άλλα Ηπειρωτικά Σαντζακία και τούτο, γιατί τα Γιάννινα, καθώς σημειώθηκε πιο πάνω, έπαιζαν σημαντικό ρόλο για την έκβαση του τόσο μεγάλου και σοβαρού αυτού θέματος. Στόχος όλων τα Γιάννινα. Για το λόγο αυτό και σημαντικός ο ρόλος τότε των Προξενικών Αρχών και του Ηπειρωτικού Κομιτάτου.

Πρόκειται για ένα βιβλίο πολύ χρήσιμο, όχι μονάχα για τους ιστορικούς μελετητές της πατρίδας μας, αλλά και για κάθε πατριώτη, που θέλει να μάθει και που πρέπει να ξέρει τους παλμούς και τους εθνικούς κινδύνους που πέρασε το Ελληνικό στοιχείο της Ηπείρου κατά τη διαδρομή των καιρών για να δώσει σωστή εξήγηση στα αποτελέσματα της ιστορικής πορείας του τόπου μας.

Η συγγραφέας, αφού παραθέτει τις θέσεις, τόσο της Ελλάδας, όσο και της Αλβανίας και με βάση τα ιστορικά, τα θρησκευτικά, πολιτιστικά και πνευματικά δεδομένα καταλήγει με αντικειμενικότητα σε διαπιστώσεις και αξιοπρόσεχτα συμπεράσματα. Κατά γενικό τρόπο μπορεί κανένας να τονίσει αδιάτακτα, πως το καινούριο αυτό βιβλίο της Δίδας Ευθερίας Νικολαΐδης αποτελεί σημαντική συμβολή στην έρευνα της νεώτερης Ηπειρωτικής ιστορίας. Ας δεχτεί η εκλεκτή συγγραφέας τα πιο θερμά μας συγχαρητήρια. Παράλληλα δεν επιτρέπεται να μη σημειωθεί, ότι αξίζει ένας πολύ δίκαιος πατριωτικός έπαινος και στην Ε.Η.Μ. γιατί

«ΧΡΥΣΟ ΙΩΒΗΛΑΙΟ»
ΑΛΕΚΟΥ ΤΣΟΥΚΑΝΕΛΗ

Ένα ισχυρό επιστημονικό βιβλίο εξέδωσε ο καθηγητής της οδοντιατρικής, συμπατριώτης Αλέκος Τσουκανέλης, στο οποίο παρουσιάζει την εικόνα της Ελληνικής οδοντιατρικής μέχρι τις μέρες μας.

Ειδικότεροι έκριναν με πολλά εγκωμιαστικά σχόλια την επιστημονική πλευρά του βιβλίου. Εμείς από την πλευρά μας τονίζουμε τη μεγάλη εντύπωση που προκάλεσαν στον επιστημονικό κόσμο μα και σε μας όσα αναφέρει η θαυμάσια εργασία του, που τιμάει και τον ίδιο και τον τόπο μας.

Από την ογκώδη εργασία του, θα σταθούμε στις μνήμες της παιδικής του ηλικίας που τις πέρασε στα Γιάννινα και με λογοτεχνική πνοή εκθέτει τα γεγονότα της εποχής με ντοκουμέντα και εικόνες που αποτελούν ιστορική πηγή. Από την υπολοιπή εργασία θα αναφερθούμε σ' ένα ιστορικό γεγονός που συνέβη στα χρόνια της κατοχής.

Τον καιρό της μαύρης κατοχής, σε συνεία του υποσιτισμού και της αποβιταμίνωσης, μοιραίως θα παρουσιάζονταν σοβαρά προβλήματα στην παιδική ηλικία και ιδιαίτερα στα νεογέννητα παιδιά.

Με ενέργειες του παπαπάνω καθηγητή στην τότε UNNRA και με τη συμπαράσταση του Ελληνικού Ερυθρού Σταυρού Αιγύπτου, αποφασίσθηκε και προετοιμάζονταν η εγκατάσταση παιδοδοντιατρικής κλινικής στην Αθήνα μετά την απελευθέρωση για την περίθαλψη των παιδιών αυτών.

Όμως να που διατέθηκαν αυτά τα χρήματα...

Αντί του θεαρέστου αυτού έργου, διατέθηκε το ποσό αυτό για τη δημιουργία στην Αίγυπτο!! αναρρωτηρίου για όσους δεν θέλησαν να ακολουθήσουν τα ελληνικά τμήματά που πήγαν στην Ιταλία να πολεμήσουν τον κοινό εχθρό, μαζί με τους συμμάχους.

Κ.Α.Κ.

ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΑ
ΤΡΙΣΤΕΝΟΥ ΑΘΗΝΩΝ

Την Κυριακή 27 Ιανουαρίου πραγματοποιήθηκε στο Πνευματικό Κέντρο Ηπειρωτών (Κλεισθένους 15 Αθήνα) η Γενική Συνέλευση της Αδελφότητας με θέματα:

1. Λογοδοσία και έγκριση δράσης του έτους 1984.
2. Έγκριση απολογισμού διαχειρίσεως έτους 1984.
3. Έγκριση Προϋπολογισμού Εσόδων - Εξόδων έτους 1985.
4. Προτάσεις - Ανακοινώσεις, και
5. ΕΙΔΙΚΟ ΘΕΜΑ: Τροποποίηση του Καταστατικού της Αδελφότητας.

Δίνει τη δυνατότητα ναρχονται σε φως τέτοια πολύτιμα συγγράμματα, που διαλευκάνουν και διατηρούν την Ηπειρωτική μας ιστορία.

Κ.Π.Λ.

ΣΥΝΕΔΡΙΟ
ΓΙΑ ΤΗΝ «ΕΚΘΕΣΗ»
ΣΤΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΗΡΙΑ
ΔΟΥΚΑ

Τα εκπαιδευτήρια που συμπατριώτης Καπεσοβίτη Ιωάννου Φιλίππου Δούκα στο Μαρούσι Αθηνών, συνεχίζουν την πνευματική παράδοση της οικογένειας και του τόπου μας. Δασκαλοχώρι το λέγαν το Καπέσοβο.

Στις 23—25 Νοεμβρίου, 350 φιλόλογοι συγκεντρώθηκαν στα εκπαιδευτήρια «ΔΟΥΚΑ» σ' ένα συνέδριο «για το μάθημα των εκδόσεων στη Μέση Εκπαίδευση».

Κύρια θέματα του Συνεδρίου: Τι ακριβώς εννοούμε λέγοντας έκθεση; Είναι κλάδος της γλώσσας ή παρακλάδι της λογοτεχνίας; Διδάσκεται ή θέλει ταλέντο;

Τα πιο σπουδαία συμπεράσματα στα οποία κατέληξε το συνέδριο είναι όπως δεν υπάρχει ακόμα γενικά αποδεκτός ορισμός και σκοπός του μαθήματος των εκδόσεων... Σήμερα κρίνεται χρησιμότερη μια «γλωσσική εξέταση» των μαθημάτων, που θα περιλαμβάνει και την έθιξη και τις άλλες μορφές της γλώσσας μας». Και τέλος είναι ανάγκη όχι απλώς να καλλιεργείται αλλά, κυρίως να διερευνηθεί ο χώρος των εκδόσεων και παράλληλα να ενημερώνονται οι φιλόλογοι και οι εκπαιδευτικοί.

Χαρακτηριστική είναι η ομόφωνη απόφαση του συνεδρίου να θεωρηθεί τούτο «διαρκείας» και όχι «λήξαν».

Το ΖΑΓΟΡΙ μας συγχαίρει τον συμπατριώτη μας λυκαόρχη για τους αγώνες του για την πνευματική άνοδο της Πατρίδας μας.

ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ
ΙΣΤΟΡΙΚΗ - ΛΟΓΟΓΡΑΦΙΚΗ
ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΖΑΓΟΡΙΟΥ
ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ
ΒΑΡΣΟΚΑΣ ΚΩΣΤΑΣ
ΓΙΑΝΝΑΚΟΣ ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ
ΛΑΖΑΡΙΔΗΣ ΚΩΣΤΑΣ
ΛΑΜΠΡΙΔΗΣ ΣΤΑΘΗΣ
ΝΙΚΟΛΑΪΔΗΣ ΓΙΑΝΝΗΣ
ΤΖΙΟΒΑΣ ΦΡΙΣΟΣ
ΤΣΑΟΥΣΗΣ ΛΕΩΝΙΔΑΣ

ΕΚΔΟΤΗΣ - ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
ΚΙΜΩΝ ΑΘ. ΚΥΡΙΑΖΗΣ
Ιωάννινα: Λόρδου Βάρνας 21
Τηλ. (0651) 26.268 και 28.088

Υπεύθυνη Διευκρίνισης:
ΤΟΥΛΑ ΠΟΛΛΑ
Τυπογραφείο: Γ. Δουδάλη
Ε. Αποστόλου - Κ. Πασχάλη
28 Οκτωβρίου 41 - τηλ. 20.544

Τό ποσόν της ετήσιας
συνδρομής προαιρετικό

ΣΥΛΛΟΓΗΤΗΡΙΑ

Η Αδελφότητα Ελαφοτόπου συλλέγει θερμά τους συγγενείς της αείμνηστης συγγραφέως Καλυψώς Ξεν. Καρπούζη.

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ

ΓΕΝΝΗΣΕΙΣ

ΤΣΕΠΕΛΟΒΟ: Η Διευθύντρια της Μαθητικής Εστίας Τσεπελόβου κ. Μαριάνθη και ο άντρας της Γιώργος Σταφάκας.

— Η Νινέτα κι ο Χριστόδουλος Πετρινός.

— Η Νία κι ο Δημήτρης Ιωάννου. έγιναν γονείς χαριτωμένων κοριτσιών. Να τους ζήσουν.

Ε.Γ.

ΒΙΤΣΑ: Στους συγχωριανούς μας Βαγγέλη και Ελένη Καραγεώργη, που έγιναν γονείς χαριτωμένου αγοριού.

— Στη συγχωριανή μας Ελένη Καραέτση και το σύζυγό της Γιάννη που απέκτησαν αγόρι.

— Και στη συγχωριανή μας Χριστίνα Τσακαλίδη και το σύζυγό της Γιάννη που απέκτησαν κοριτσάκι. Ευχόμαστε να τους ζήσουν.

Εκπολ. Σύλλογος Βίτσας

★

ΚΗΠΟΙ: Ο Απόστολος και η Αλεξάνδρα Τσιρώνη απέκτησαν χαριτωμένο αγοράκι.

Να τους ζήσει.

★

ΒΙΤΣΑ: Οι εγγονοί μου Βαγγέλης και Ελένη Καραγιώργη απέκτησαν χαριτωμένο αγοράκι.

Να τους ζήσει να το χαίρονται και περισσότερο η γιαγιά και ο παππούς.

Παναγ. Ζαφείρης
Προπαπούς

★

ΑΣΠΡΑΓΓΕΛΟΙ: Οι Ασπραγγελιώτισσες Ευανθία Γιακουμή — Χολέβα και Χρυσούλα Παπαγεωργίου — Σκούρα, έγιναν μητέρες χαριτωμένων μπέμπη και μπέμπας, αντίστοιχα. Ευχόμαστε στις ευτυχισμένες μητέρες και στους συζύγους τους να τα χαίρονται και να τα καμαρώνουν γερά και καλόγνωμα.

ΒΑΠΤΙΣΕΙΣ

ΛΕΠΤΟΚΑΡΥΑ: Έγινε στους Αγίους Πάντες Καλλιθέας Αθηνών η βάπτισμα της κορούλας του Παναγιώτη και της Μαίρης Πεζοδρόμου. Οι Ανάδοχοι Νίκος και Σούλα Τσουρούλη της χάρισαν το όνομα Αγνή. Ευχόμεθα να τους ζήσει.

Φ.Γ.

ΑΡΡΑΒΩΝΕΣ

ΤΣΕΠΕΛΟΒΟ: Η Ελένη Γεωρ. Δέμκα κι ο Θανάσης Πανούσης αρραβωνιάστηκαν. Στο ταιριαστό ζευγάρι εύχομαι καλά στέφανα και στους δικούς τους τα πιο θερμά μου συγχρητήρια.

Ε.Γ.

★

ΒΙΤΣΑ: Σε δύο Βιτσινούς τον Θόδωρο Τσακαλίδη και την Άννα — Μαρία Βασδέκη που αρραβωνιάστηκαν ευχόμαστε καλά στέφανα.

Εκπολ. Σύλλογος Βίτσας

ΓΑΜΟΙ

ΑΡΙΣΤΗ. Παντρεύτηκαν στα Γιάννινα ο Απόστολος Παύλου Βέλλος και η Γλυκερία Κυρίτση από τα Κάτω Πεδινά. Κουμπάρος ο Παπιγιώτης Τάκης Στουκίδης.

Να ζήσουν ευτυχισμένοι.

Κ. Κ.

★

ΚΑΠΕΣΟΒΟ: Παντρεύτηκαν τα Χριστούγεννα ο Μίμης Τσολάκος και η Ερμιόνη Σαριγιάννη. Να ζήσουν ευτυχισμένοι.

Φ.Τ.

★

ΒΡΥΣΟΧΩΡΙ: Η συγχωριανή μας Μαρία Δούμα νηπιαγωγός και ο Ιωάννης Σμυρλής καθηγητής παντρεύτηκαν.

★

ΒΙΚΟΣ: Ο συγχωριανός μας Ιωάννης Διαμαντής παντρεύτηκε με την Αναστασία Τσίγκου.

Να ζήσουν ευτυχισμένα.

★

ΒΙΤΣΑ: Στο συγχωριανό μας Κώστα Γ. Βασδέκη που παντρεύτηκε με την Άννα Ευθυμίου στην Αθήνα ευχόμαστε κάθε ευτυχία.

Εκπολιτ. Σύλλογος Βίτσας

ΘΑΝΑΤΟΙ

ΣΚΑΜΝΕΛΙ: Πέθανε και κηδεύτηκε στη Θεσσαλονίκη η ΕΦΡΟΣΥΝΗ ΛΥΣΣΑΝΔΡΟΥ ΓΕΝΝΑΔΙΟΥ το γένος Σόμπουλα από το Τσεπέλοβο.

Τα παιδιά της και τους συγγενείς της συλλυπούμεθα θερμά.

Κ.Κ.

★

ΚΑΛΩΤΙΑ: Πάλεψε γερά με τον θάνατο ο Πέτρος Ν. Κοτσουλίδης κρεοπώλης αλλά νικήθηκε. Πέθανε και κηδεύτηκε στα Γιάννινα σε ηλικία 41 χρονών.

Στη γυναίκα του Γεωργία, τα παιδιά του και τον αδελφό του Κώστα θερμά συλλυπητήρια.

Κ.

★

ΦΡΑΓΚΑΔΕΣ: Πέθανε και κηδεύτηκε στα Γιάννινα ο παλιός οργανοπαίκτης Γεώργιος Ι. Γκόγκος.

★

ΚΑΠΕΣΟΒΟ: Πέθανε και κηδεύτηκε στο χωριό μας η Ελευθερία Απ. Βογά το γένος Καραβασίλη από το Τσεπέλοβο 88 χρονών.

Τους συγγενείς της συλλυπούμεθα.

Φ.Τ.

★

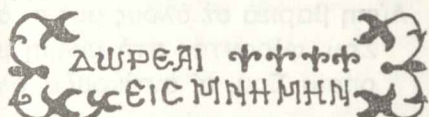
ΚΑΤΩ ΠΕΔΙΝΑ: Πέθανε και κηδεύτηκε στο Μαρούσι Αττικής ο συγχωριανός μας Ιωάννης Γεωματίδης 95 χρονών.

ΚΗΠΟΙ: Πέθανε στο Νοσοκομείο Ιωαννίνων και κηδεύτηκε στο χωριό μας η γυναίκα του αγροφύλακά μας Ελένη Νικ. Βλάχου 53 χρονών. Συλλυπητήρια στους δικούς της. Λ.Γ.

★

ΦΛΑΜΠΟΥΡΑΡΙ: Πέθανε η Βιργινία Πουρναρόπουλου το γένος Φινόγλου.

Αρχοντική νοικοκυρά με τα ιδανικά για την πατρίδα και την οικογένεια ζαλικώθηκε από τις πρώτες για τη μεταφορά στους μαχητές του '40 τα πολεμοφόδια που δόξασαν τα όπλα μας.

• Για ενίσχυση των σικοπών της εφημερίδας:

• Η κ. **ΙΣΜΗΝΗ Σ. ΠΑΠΑΧΑΤΖΟΠΟΥΛΟΥ** προσφέρει **ΠΕΝΤΕ ΧΙΛΙΑΔΕΣ** δραχ. στη μνήμη του αξεχαστου συζύγου της **ΣΑΒΒΑ**.

• Η κ. **ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ ΑΡ. ΠΑΛΗΟΥ** μας έστειλε **ΤΡΕΙΣ ΧΙΛΙΑΔΕΣ** δραχ. στη μνήμη του αγαπημένου της συζύγου **ΑΡΙΣΤΙΠΠΟΥ**.

• Οι κ. **ΝΙΚΟΣ** και **ΑΛΕΚΟΣ Γ. ΚΟΥΡΙΟΣ** προσφέρουν **3.000** δραχ. στη συμπλήρωση χρόνου από το θάνατο της μητέρας της **ΕΛΠΙΝΙΚΗΣ**.

• Η κ. **ΒΑΣΙΛΙΚΗ ΑΛ. ΓΕΝΝΑΔΙΟΥ** προσέφερε στη μνήμη της **ΦΡΟΣΩΣ ΛΥΣΣΑΝΔΡΟΥ ΓΕΝΝΑΔΙΟΥ** **1.000** δρχ.

• Η κ. **ΜΑΡΓΙΟΛΗ ΑΤΖΗ** μας έστειλε **1.000** δραχ. στη συμπλήρωση χρόνου από το θάνατο του **Α. ΚΑΖΑΝΑ**.

• Ο κ. **ΜΕΝΕΛΑΟΣ ΚΑΡΠΟΥΖΗΣ** προσφέρει **1.000** δρχ. στη μνήμη του δολοφονηθέντος από τους Ρετζαίους το 1926 αδελφού του **ΧΑΡΙΤΩΝΟΣ**.

• Η **Σ.Ι.Ε.** τους ευχαριστεί.

ΕΥΧΑΡΙΣΤΗΡΙΟ

Ευχαριστούμε θερμά όσους συμπαράστηκαν με τόση αγάπη στο κακό που μας βρήκε με τον πρόωρο χαλμό του λατρεμένου μας συζύγου, πατέρα, γιού και αδελφού.

ΒΑΣΙΛΗ Χ. ΒΛΑΧΟΠΟΥΛΟΥ

Η γυναίκα του Νίκη, η κόρη του Κλειώ, ο πατέρας του Χρήστος και τα αδελφά του.

★

Τα παιδιά και εγγόνια της **ΕΥΦΡΟΣΥΝΗΣ ΛΥΣ. ΓΕΝΝΑΔΙΟΥ** ευχαριστούν θερμά όσους συμπαράστηκαν στο θάνατο της αγαπημένης τους μητέρας και γιαγιάς.

5.000 Δραχμές
Γκιωλέτσης Αποστ. Κων/νος
3.000 Δραχμές
Δόνος Γεώργιος
Πίππας Στέλιος
2.500 Δραχμές
Κατσέλη Αγ. Αγγελά
2.000 Δραχμές
Βαζίμας Ευστρ. Σωτήρης
Γενναδίου Βασιλική
Ιωαννίδου Ι. Φρόσω
Λαζαρίδης Σ. Αθανάσιος
Μαλετσίδης Θ. Δημήτριος
Μανέκας Ευάγγελος
Μπιδέρης Απόστολος
Παπαϊωαννίδης Ηλίας
Σιούτης Παναγιώτης
1.500 Δραχμές
Ανθόπουλος Γεώργιος
Στούπης Π. Ιωάννης
Γκιώκα - Φωτίου Αλεξάνδρα
1.000 Δραχμές
Βασδέκης Αθαν. Δημήτριος
Βαστίλη Θέλμα
Βελέντζα - Βλαχοπούλου Μιχ.
Βίκας Π. Γεώργιος
Βλαχόπουλος Βασ. Θεμιστ.
Βούρβος Αθανάσιος
Γεροντόπουλος Κίμων
Δεληγιάννης Φ. Δημοσθένης
Δούκας Αναστ. Ελευθέριος
Δρούγιας Αθ. Χρόνης
Ευαγγέλου Αν. Γρηγόρης
Ζομπούλης Απόστολος
Ηλιάδης Γ. Αναστάσιος
Καπετάνιος Γ. Δημήτριος
Καρπούζη Χαρά
Καψάλης Αρ. Σωτήρης
Κουλούρη - Παπαδίου Αλέ.
Μαλετσίδη - Μαρτίνη Χρυσ.
Ματθαίου Μανθ. Άννα
Ματσόπουλος Γ. Κων/νος
Μητσιάδης Αγ. Ιωάννης
Μουτσοπούλου Μιχ. Νίκη
Νάνος Αλέκος
Νικολούζου Γιόλα
Οικονόμου Ελένη
Οικονόμου Γρ. Κίμων
Παληοπανίδης Νίκος
Παπαϊωάννου Γ. Ιωάννης
Παπακώστα Γ. Ευανθία
Ράπτης Ανδρέας
Ράπτης Ιωάν. Κων/νος
Σακελλαρίου Κ. Χριστόφορος
Σακκά Κ. Βούλα
Σταμιδίου - Μπίλιου Ελένη
Συκώτης Αρ. Σταύρος
Τσατσόπουλος Αλέκος
Τσεκούρας Δ. Ιωάννης
Τσεκούρας Δ. Γεώργιος
Τσέρτος Κων/νος
Τσέτση Μαριάνθη
Τσονίδης Ανδρ. Ιωάννης
Φλώρος Αρ. Αχιλλέας
Φλώρος Αρ. Αριστείδης
Χατζής Γεώργιος